

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

Mercredi
19-10-2011
Matin

Woensdag
19-10-2011
Voormiddag

N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
INDEP-ONAFH	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 53 0000/000	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN	<i>Séance plénière</i>	PLEN	<i>Plenum</i>
COM	<i>Réunion de commission</i>	COM	<i>Commissievergadering</i>
MOT	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT	<i>Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.lachambre.be</i>	<i>www.dekamer.be</i>
<i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE

Questions jointes de 1
 - Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense 1
 sur "les critiques émises à l'étranger au sujet des
 hélicoptères NH90" (n° 5883)
 - M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur 1
 "les hélicoptères NH90" (n° 5947)

Orateurs: **Annick Ponthier, Bert Maertens,
 Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Questions jointes de 4
 - Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense 4
 sur "des membres de gangs de motards qui
 seraient exclus de la Défense" (n° 5884)
 - M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur 4
 "des militaires appartenant à des bandes de
 motards" (n° 6107)

Orateurs: **Annick Ponthier, Bert Maertens,
 Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Questions jointes de 7
 - M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense 7
 sur "les informations concernant le nombre
 croissant de suicides au sein de la Défense"
 (n° 5923)
 - Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense 7
 sur "le nombre de suicides dans l'armée belge"
 (n° 5945)
 - Mme Karolien Grosemans au ministre de la 7
 Défense sur "le nombre de suicides au sein de la
 Défense" (n° 5958)

Orateurs: **Gerald Kindermans, Annick
 Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De
 Crem**, ministre de la Défense

Questions jointes de 10
 - Mme Karolien Grosemans au ministre de la 10
 Défense sur "les véhicules MPPV (Multipurpose
 Protected Vehicles)" (n° 5959)
 - Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense 10
 sur "l'achat de véhicules MPPV (Multipurpose
 Protected Vehicles)" (n° 5971)
 - M. David Geerts au ministre de la Défense sur 10
 "la tranche optionnelle des véhicules MPPV"
 (n° 5998)
 - M. Anthony Dufrane au ministre de la Défense 10
 sur "l'achat de nouveaux MPPV par la Défense
 nationale" (n° 6028)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Annick
 Ponthier, David Geerts, Anthony Dufrane,
 Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Question de Mme Karolien Grosemans au 15
 ministre de la Défense sur "la leishmaniose"
 (n° 5960)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De**

INHOUD

Samengevoegde vragen van 1
 - mevrouw Annick Ponthier aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de buitenlandse kritiek op
 de NH90-helikopters" (nr. 5883)
 - de heer Bert Maertens aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de NH90-helikopters"
 (nr. 5947)

Sprekers: **Annick Ponthier, Bert Maertens,
 Pieter De Crem**, minister van
 Landsverdediging

Samengevoegde vragen van 3
 - mevrouw Annick Ponthier aan de minister van 3
 Landsverdediging over "de aankondiging over de
 uitsluiting van leden van 'criminele motorbendes'
 binnen Defensie" (nr. 5884)
 - de heer Bert Maertens aan de minister van 3
 Landsverdediging over "militairen in
 motorbendes" (nr. 6107)

Sprekers: **Annick Ponthier, Bert Maertens,
 Pieter De Crem**, minister van
 Landsverdediging

Samengevoegde vragen van 6
 - de heer Gerald Kindermans aan de minister van 6
 Landsverdediging over "de berichten over het
 stijgend aantal zelfmoorden binnen Defensie"
 (nr. 5923)

- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van 6
 Landsverdediging over "het aantal zelfmoorden bij
 het Belgisch leger" (nr. 5945)

- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van 6
 Landsverdediging over "het aantal
 zelfdodingen binnen Defensie" (nr. 5958)

Sprekers: **Gerald Kindermans, Annick
 Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De
 Crem**, minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van 10
 - mevrouw Karolien Grosemans aan de minister 10
 van Landsverdediging over "de Multipurpose
 Protected Vehicles (MPPV's)" (nr. 5959)

- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van 10
 Landsverdediging over "de aankoop van
 Multipurpose Protected Vehicles (MPPV's)"
 (nr. 5971)

- de heer David Geerts aan de minister van 10
 Landsverdediging over "de optionele schijf
 MPPV's" (nr. 5998)

- de heer Anthony Dufrane aan de minister van 10
 Landsverdediging over "de aankoop van nieuwe
 MPPV's door Defensie" (nr. 6028)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Annick
 Ponthier, David Geerts, Anthony Dufrane,
 Pieter De Crem**, minister van
 Landsverdediging

Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 15
 minister van Landsverdediging over
 "leishmaniasis" (nr. 5960)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De**

Crem, ministre de la Défense		Crem, minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	17	Samengevoegde vragen van	17
- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "la nouvelle affectation de la citadelle militaire de Diest" (n° 6014)	17	- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de nieuwe bestemming voor de militaire citadel in Diest" (nr. 6014)	17
- M. Theo Francken au ministre de la Défense sur "la réaffectation de la citadelle de Diest" (n° 6490)	17	- de heer Theo Francken aan de minister van Landsverdediging over "de herbestemming van de citadel in Diest" (nr. 6490)	17
<i>Orateurs:</i> Annick Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense, Patrick Moriau		<i>Sprekers:</i> Annick Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging, Patrick Moriau	
Questions jointes de	20	Samengevoegde vragen van	19
- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "les remplacements des avions F-16" (n° 6045)	20	- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de vervanging van de F-16-vliegtuigen" (nr. 6045)	19
- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "l'éventuel achat de F-35" (n° 6049)	20	- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke aankoop van F-35-toestellen" (nr. 6049)	20
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les remplacements des avions F-16" (n° 6055)	20	- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de vervanging van de F-16-vliegtuigen" (nr. 6055)	20
- M. Denis Ducarme au ministre de la Défense sur "le remplacement de nos F-16" (n° 6667)	20	- de heer Denis Ducarme aan de minister van Landsverdediging over "de vervanging van onze F-16's" (nr. 6667)	20
<i>Orateurs:</i> Karolien Grosemans, David Geerts, Wouter De Vriendt, Denis Ducarme, Pieter De Crem, ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Karolien Grosemans, David Geerts, Wouter De Vriendt, Denis Ducarme, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "l'optimisation de l'infrastructure militaire" (n° 6086)	25	Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het optimaliseren van de militaire infrastructuur" (nr. 6086)	25
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le taux d'occupation des différentes unités" (n° 6087)	27	Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de bezettingsgraad van de verschillende eenheden" (nr. 6087)	27
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "la rotation du personnel au sein du département" (n° 6088)	27	Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het personeelsverloop binnen het departement" (nr. 6088)	27
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le recrutement et l'attrition du personnel militaire" (n° 6089)	30	Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de rekrutering en attritie van het militaire personeel" (nr. 6089)	30
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging	
Questions jointes de	31	Samengevoegde vragen van	31
- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "la commémoration du centenaire de la Grande guerre" (n° 6106)	31	- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de herdenking van 100 jaar Grote Oorlog" (nr. 6106)	31
- M. Anthony Dufrane au ministre de la Défense sur "les préparatifs de la commémoration de la Première Guerre Mondiale" (n° 6659)	31	- de heer Anthony Dufrane aan de minister van Landsverdediging over "de voorbereiding van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog"	31

		(nr. 6659)	
Orateurs: Bert Maertens, Anthony Dufrane, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Bert Maertens, Anthony Dufrane, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Question de M. Theo Francken au ministre de la Défense sur "les demandeurs d'asile accueillis sur les sites militaires" (n° 6154)	34	Vraag van de heer Theo Francken aan de minister van Landsverdediging over "asielzoekers in militaire sites" (nr. 6154)	34
Orateurs: Theo Francken, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Theo Francken, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	37	Samengevoegde vragen van	37
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le renouvellement de l'appel à la mise en place d'un quartier général de l'UE" (n° 6160)	37	- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de hernieuwde oproep tot een EU-hoofdkwartier" (nr. 6160)	37
- M. Anthony Dufrane au ministre de la Défense sur "la création d'un QG militaire européen" (n° 6640)	37	- de heer Anthony Dufrane aan de minister van Landsverdediging over "de oprichting van een Europees militair hoofdkwartier" (nr. 6640)	37
Orateurs: Wouter De Vriendt, Anthony Dufrane, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Wouter De Vriendt, Anthony Dufrane, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	39	Samengevoegde vragen van	39
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "la prolongation de la mission 'Unified Protector' en Libye" (n° 6209)	39	- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de verlenging van de operatie 'Unified Protector' in Libië" (nr. 6209)	39
- M. Denis Ducarme au ministre de la Défense sur "la poursuite de la participation belge aux opérations de la coalition en Libye" (n° 6668)	40	- de heer Denis Ducarme aan de minister van Landsverdediging over "de verdere deelname van België aan de operaties van de coalitie in Libië" (nr. 6668)	39
Orateurs: Wouter De Vriendt, Denis Ducarme, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Wouter De Vriendt, Denis Ducarme, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le Quick Response Alert" (n° 6393)	43	Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de Quick Response Alert" (nr. 6393)	43
Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Question de Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "le départ de militaires vers l'étranger" (n° 6431)	45	Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "het vertrek van militairen naar het buitenland" (nr. 6431)	45
Orateurs: Annick Ponthier, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Annick Ponthier, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Question de M. Guy Coëme au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles sur "les commandos belges déployés en République démocratique du Congo" (n° 6437)	47	Vraag van de heer Guy Coëme aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen over "de Belgische commando's in de Democratische Republiek Congo" (nr. 6437)	47
Orateurs: Guy Coëme, Pieter De Crem, ministre de la Défense		Sprekers: Guy Coëme, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

du

van

MERCREDI 19 OCTOBRE 2011

WOENSDAG 19 OKTOBER 2011

Matin

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 09.50 uur en voorgezeten door de heer Filip De Man.
La séance est ouverte à 09.50 heures et présidée par M. Filip De Man.

01 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw **Annick Ponthier** aan de minister van Landsverdediging over "de buitenlandse kritiek op de NH90-helikopters" (nr. 5883)

- de heer **Bert Maertens** aan de minister van Landsverdediging over "de NH90-helikopters" (nr. 5947)

01 **Questions jointes de**

- Mme **Annick Ponthier** au ministre de la Défense sur "les critiques émises à l'étranger au sujet des hélicoptères NH90" (n° 5883)

- M. **Bert Maertens** au ministre de la Défense sur "les hélicoptères NH90" (n° 5947)

01.01 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel u graag enkele vragen over de NH90-toestellen, de helikopters die de Seaking-toestellen van het 40ste smaldeel in Koksijde systematisch moeten vervangen. In Duitsland en Nederland is er nogal wat kritiek op die toestellen geuit. De helikopters zouden de verwachtingen niet inlossen wegens te zwaar, te lomp, te beperkt en vol gebreken.

Zo zou, volgens een rapport van de Nederlandse Koninklijke Luchtmacht, de marineversie van de nieuwe helikopter 600 kilo te zwaar zijn, waardoor hij moeilijk kan landen op de Nederlandse fregatten, die gelijk zijn aan de Belgische fregatten. Hij zou ook minder gewicht kunnen dragen dan verwacht. Zo zou de NH-90 bij operaties boven zee naast de piloot maar vijf à zes personen kunnen vervoeren, in plaats van de vooropgestelde 12.

Ook in Duitsland zou men allerminst opgetogen zijn over het toestel. De belangrijkste reden zou zijn dat het toestel te krap is. Er zou zo weinig ruimte aan boord zijn dat in- en uitstappen alleen zou kunnen wanneer het toestel aan de grond staat. Bovendien kunnen, volgens het artikel, "zwaar beladen militairen nauwelijks een vin verroeren in het toestel" en zouden de wapens bij plaatsgebrek tijdens de vlucht gewoon op de grond moeten liggen. Als klap op de vuurpijl zouden de zitjes aan boord berekend zijn op een maximaal gewicht van 110 kilo, wat te weinig zou zijn voor een Duitse militair met zijn volledige uitrusting.

Het Belgisch leger bestelde acht van die NH90-toestellen. Ik heb daarover de volgende vragen.

Ten eerste, wat is de visie van Defensie op de kritiek die geuit wordt op de NH-90-helikopters? Wordt die kritiek gedeeld of kan ze worden weerlegd? Kunt u daarbij een bijkomende toelichting geven?

01.01 **Annick Ponthier** (VB): L'Allemagne et les Pays-Bas ont formulé des critiques à l'égard des hélicoptères NH90, appelés à remplacer les Seakings de Koksijde. Les nouveaux hélicoptères seraient trop lourds et trop exigus, ne pourraient supporter des poids suffisamment élevés et présenteraient de nombreuses lacunes.

Que pense le département de la Défense de cette critique? Les hélicoptères conviennent-ils pour assurer des missions *Search and Rescue* en remplacement des Seakings? Quand les hélicoptères NH90 seront-ils livrés?

Ten tweede, zijn de toestellen, volgens de gegevens van Defensie, geschikt om in te zetten voor search-and-rescuemissies op zee, ter vervanging van de Seakings?

Ten derde, zal de levering van de NH-90-helikopters aan ons land vertraging oplopen? Dat was in het verleden al zo. Dat hebt u bevestigd voor de SAR-types. Wat is de huidige stand van zaken en wat zijn de huidige bekende leveringstermijnen?

01.02 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, net als mevrouw Ponthier heb ik tijdens de zomervakantiemaanden de berichten over de mogelijk gebrekkige NH90-helikopters gelezen. Ik zal u de inleiding besparen. Mevrouw Ponthier heeft de situatie zeer duidelijk geschetst. Ik ga meteen over naar mijn concrete vragen.

Ten eerste, kloppen de berichten over de gebreken aan de helikopters? Welke tests of onderzoeken heeft Defensie zelf al uitgevoerd?

Ten tweede, welke vertraging loopt de levering van de NH90's op door de noodzakelijke aanpassingen die aan de helikopters moeten gebeuren?

Ten derde, zal de aangepaste helikopter in staat zijn om alle taken die de Seaking nu uitvoert over te nemen?

Ten vierde, wat is de invloed van de aanpassingen van zowel de NH90-helikopters als van de fregatten op de totale kostprijs van het gehele project?

01.03 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, collega's, om de initiële training van bemanningsleden toe te laten vliegen Duitsland en Nederland met een overgangsversie van de NH90-helikopter die nog niet aan alle vereisten van het contract voldoet. België zal over de definitieve versie, de full-operational-capableversie, van de NH90 beschikken, conform het contract. Het gaat dus over een ander type.

Voor een aantal specifieke opdrachten, zoals de bestrijding van onderzeeërs, kan de NATO Frigate Helicopter, de NFH-variant, met bijkomende systemen, zoals de sonarconsole, de torpedo's en de raketten worden uitgerust, waardoor de beschikbare ruimte voor de passagiers vermindert en het gewicht van de helikopter toeneemt.

Bij de transportversie, de Tactical Transport Helicopter, TTH, kan het aantal zitjes worden uitgebreid van 16 naar 20, waardoor de vrije ruimte krapper wordt.

Deze specifieke opdrachten en configuraties zijn echter niet voorzien in het Belgische operationeel concept en deze systemen werden door België dan ook niet aangekocht.

Voor de SAR-opdrachten, search and rescue, beschikken de Belgische NFH over de vereiste capaciteiten en uitrustingen.

Met betrekking tot het leveringsschema, worden in drie NFH voorzien voor het tweede semester van 2012 en één voor het eerste trimester

01.02 Bert Maertens (N-VA): Pouvez-vous me confirmer les rumeurs concernant les manquements des hélicoptères NH90? À quels tests le département de la Défense les a-t-il déjà soumis? La livraison accuse-t-elle du retard à la suite des adaptations qui se sont avérées nécessaires? L'hélicoptère adapté sera-t-il à même de reprendre toutes les missions du Seaking? Qu'en est-il de l'incidence de ces adaptations sur le coût des hélicoptères?

01.03 Pieter De Crem, ministre: En Allemagne et aux Pays-Bas, les vols se font à bord d'une version transitoire du NH90 qui ne satisfait pas encore à toutes les exigences du contrat. La Belgique disposera de la version définitive. Le même hélicoptère existe en d'autres modèles offrant, par exemple, moins de place pour les passagers mais que notre pays n'a pas achetés. Pour les missions de *Search and Rescue*, les appareils belges disposent de la capacité et de l'équipement requis.

Selon le calendrier, trois NFH seront livrés au cours du second semestre 2012 et un au cours du premier trimestre 2013. Un TTH sera livré au cours du quatrième trimestre 2012, les trois autres dans le courant 2013.

Une amende peut être imposée en cas de non-respect de la date de

van 2013. Van de TTH wordt één toestel geleverd in het vierde trimester van 2012 en de overige drie à rato van één toestel per trimester in 2013.

Het bedrag van de boetes wordt bepaald op basis van de effectieve leveringsdatum van elk toestel, vergeleken met zijn contractuele leveringsdatum, en kan dus pas met zekerheid worden berekend na de levering van het laatste toestel.

Teneinde de fregatten in staat te stellen om de NH90-helikopter te laten opereren aan boord, was een aanpassing aan het dek noodzakelijk. Deze modificatie was inbegrepen in de verkoopovereenkomst die tussen Nederland en België totstandkwam met betrekking tot het verwerven van de fregatten.

Ten slotte, ons land streeft in het kader van het NH90-project naar internationale samenwerking om de configuratie na de levering te laten evalueren en beoogt geen eigen modificaties aan de helikopters door te voeren.

livraison contractuelle. Le montant ne peut être calculé qu'après la livraison du dernier appareil.

Le pont de nos frégates doit également être adapté mais cette adaptation était incluse dans le contrat de vente des frégates.

L'évaluation du NH90 s'effectuera à l'échelon international. Notre pays n'entreprendra aucune adaptation propre aux hélicoptères.

01.04 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, ik dank u alvast voor de gegevens die u ons bezorgd hebt. U stelt ons op een bepaalde manier gerust wat de kritiek betreft. U zegt dat de kritiek werd geuit op een overgangstype. Dat blijkt dus niet het geval te zijn voor de toestellen die België heeft aangekocht voor het leger. We zullen de realiteit natuurlijk later aftoetsen aan de voorspelling die u hier doet. Toch hebben wij nog een aantal vragen over de vereiste infrastructuurwerken aan de toestellen. Heb ik het goed begrepen dat u nu zegt dat er geen aanpassingen aan de toestellen moeten gebeuren om ze bij ons actief te kunnen inzetten? Ik zal u daar later nog vragen over stellen.

01.04 Annick Ponthier (VB): La réponse du ministre nous rassure provisoirement mais il reste à voir si les hélicoptères répondront effectivement aux attentes. Est-il exact qu'ils ne nécessitent aucune modification avant de pouvoir être utilisés dans notre pays? Le délai de livraison est reporté sans cesse. Quels sont les frais occasionnés par ce retard?

Wat de levering betreft, u schuift de termijn alsmaar op. Bij een vorige vraag stelde u dat het maart 2012 zou zijn. Op een vraag van een collega in deze commissie antwoordde u daarna dat het eerste toestel in de eerste helft van 2012 zou worden geleverd. Het gaat dan om het NFH-toestel. Nu hebt u het over het tweede semester van 2012. U schuift dat dus telkens op. Ik vraag mij af hoeveel het overschrijden van de leveringstermijn ons zal kosten. Kunt u daar op dit moment iets meer over zeggen?

01.05 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Het was heel duidelijk. Ik deel echter de bezorgdheid van collega Ponthier over de vertraging die het dossier oploopt en de mogelijke kosten die daaraan verbonden zullen zijn. Ik hoop dat u die tot een strikt minimum zult kunnen beperken. Wij zullen in elk geval het dossier van deze NH-90's blijven volgen. Indien nodig komen wij in de commissie op dit onderwerp nog terug.

01.05 Bert Maertens (N-VA): Comme ma collègue, je m'inquiète de ce retard et des éventuels frais y afférents.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de aankondiging over de uitsluiting van leden van 'criminele motorbendes' binnen Defensie" (nr. 5884)

- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "militairen in motorbendes" (nr. 6107)

02 Questions jointes de

- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "des membres de gangs de motards qui seraient exclus de la Défense" (n° 5884)

- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "des militaires appartenant à des bandes de motards" (n° 6107)

02.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, afgelopen zomer konden wij via de media vernemen dat Defensie juridische mogelijkheden onderzoekt om leden van zogenaamde "criminele motorbendes" te weren uit haar rangen. De aandacht voor dit probleem is natuurlijk een gevolg van de moorden tussen enkele motorbendes in Limburg. Enkele verdachten in het moordonderzoek zouden ex-paracommando's zijn.

Wat wij lezen in de pers doet vragen rijzen. Ik krijg dan ook graag toelichting van u of de juridische analyse al gestart is? Zo ja, sinds wanneer? Wie voert de analyse uit? Wat houdt zij concreet in?

Wat zijn volgens Defensie "criminele motorbendes"? Welke criteria worden hiervoor gehanteerd?

Zal er algemeen worden opgetreden indien het wordt bevestigd door de juridische analyse? Of wordt ieder lidmaatschap afzonderlijk geëvalueerd?

Kunnen feiten in de privésfeer op dit moment al voor Defensie het voorwerp uitmaken van een tuchtmaatregel? Welke feiten komen daarvoor in aanmerking? Kunt u een overzicht geven van de tuchtmaatregelen die met feiten in de privésfeer te maken hadden? Als het kan, krijg ik graag een overzicht van de afgelopen 10 jaar.

02.02 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de minister, ik kan de toekomstige meerderheidspartijen geruststellen. Het feit dat ik de tweede keer schouder aan schouder met onze collega van Vlaams Belang een vraag stel, betekent geenszins dat wij de bedoeling hebben schouder aan schouder in de oppositie te zetelen en de toekomstige regering kritisch aan te pakken.

Mijnheer de minister, het dossier is voldoende bekend. Ik heb mijn vraag vooral gesteld vanuit de bezorgdheid over criminele feiten die mogelijk door militairen worden gepleegd, maar ook vanuit de bezorgdheid over de manier waarop Defensie omgaat met privé zaken en over de mogelijke gevolgen voor militairen van hun gedrag in de privésfeer.

Ik kom tot mijn concrete vragen.

Ten eerste, wat is de concrete stand van zaken van het onderzoek waarnaar de woordvoerder van Defensie in de pers heeft verwezen?

Ten tweede, is er een juridische basis aanwezig om een militair op basis van zijn lidmaatschap bij een motorbende uit het leger te weren? Daarmee bedoel ik zonder dat de persoon een bewezen criminele daad in het raam van de motorbende heeft gesteld.

Ten derde, welke andere tuchtmaatregelen, los van een ontslag uit het leger, overweegt Defensie te nemen tegen militairen die lid van een motorbende in het algemeen zijn? Het gaat mij niet specifiek over de twee betrokkenen.

02.01 Annick Ponthier (VB): À la suite des meurtres commis au sein de bandes de motards limbourgeoises, où des soupçons pèsent sur quelques anciens paracommandos, la Défense examine d'un point de vue juridique la possibilité d'exclure de l'armée les membres de ces fameuses bandes criminelles de motards.

Où en est l'examen juridique de cette option? Quelle est la définition donnée à la notion de bandes criminelles de motards? Des faits commis dans le cadre de la vie privée peuvent-ils entraîner une sanction disciplinaire? Pour ces dix dernières années, le ministre peut-il fournir un aperçu des mesures disciplinaires infligées dans ce cadre?

02.02 Bert Maertens (N-VA): Cette question traduit mon inquiétude à propos de faits criminels éventuellement commis par des militaires, mais également à propos de la manière dont la Défense gère les questions relatives à la vie privée.

Où en est l'enquête évoquée dans la presse par le porte-parole de la Défense? Existe-t-il un fondement juridique pour récuser de l'armée un militaire dépourvu de casier judiciaire, uniquement sur la base de son affiliation à une bande de motards? Hormis le licenciement, quelles sont les autres sanctions disciplinaires envisagées par la Défense? Où se situe la limite entre la vie privée et la vie professionnelle d'un militaire?

Ten vierde, waar loopt voor Defensie de grens – heel belangrijk – tussen het privéleven van een militair en zijn of haar beroepsleven? In welke mate kan Defensie militairen bepaalde zaken in de privésfeer verbieden?

Het betreft hier een heel belangrijke en interessante vraag. Ik hoop op een heel belangrijk en interessant antwoord van u.

02.03 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega-vraagstellers, de juridische analyse omtrent de problematiek van de motorbendes is op 17 juni 2011 van start gegaan. De analyse werd gelijktijdig door de Algemene Directie Human Resources en door de Algemene Directie Juridische Steun en Bemiddeling gevoerd.

De analyse moet uitmonden in een gezamenlijk voorstel dat aan de Chef Defensie wordt bezorgd en waarin wordt bepaald welke acties kunnen worden ondernomen tegen militairen die vermeende strafbare feiten plegen door hun betrokkenheid bij strafbare handelingen van een vereniging, een groepering of een club.

Ik wens nog te preciseren dat het loutere lidmaatschap van een motorbende geen juridische basis vormt om een militair uit Defensie te weren. Het lidmaatschap van militairen bij verenigingen, groeperingen, clubs en dergelijke behoort tot de vrijheid van vereniging, mening en uiting alsook tot het privéleven.

Artikel 8 van de Europese Conventie ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden alsook artikel 22 van de Belgische Grondwet verwijst naar voorgaand uitgangspunt.

Artikel 182 van dezelfde Grondwet stelt dat rechten en plichten van de militairen bij wet moeten worden vastgelegd. De wetgever heeft ze in de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht in het militaire Strafwetboek en in de verschillende wetten betreffende het statuut van de militairen vastgelegd.

Concreet houdt het statuut in dat, behalve een definitieve ambtsontheffing bij ontslag van ambtswege, ook tuchtmaatregelen en/of statutaire maatregelen tegen een militair kunnen worden overwogen. De tuchtmaatregelen zijn de terechtwijzing, de vermaning, het eenvoudig of zwaar arrest. Behalve het ontslag is de statutaire maatregel de tijdelijke ambtsontheffing. Laatstgenoemde maatregelen worden toegepast voor ernstige feiten, onafhankelijk van de vaststelling dat ze in de privésfeer en/of in het militaire milieu werden gepleegd.

Defensie beschikt weliswaar niet over statistische gegevens die een onderscheid tussen beide situaties maken.

Mijnheer de voorzitter, aldus rond ik mijn antwoord af.

02.04 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, uw antwoord beantwoordt deels aan mijn verwachtingen. U zegt dat er op dit moment geen link is tussen louter het lidmaatschap en een aantal criminele feiten en dat daar geen regels voor bestaan binnen Defensie. Dat lijkt mij de logica zelve. Het lijkt mij ook een verhaal op de grens van de vrijheid van vereniging die wij hoog in het vaandel

02.03 **Pieter De Crem**, ministre: La direction générale Ressources humaines et la direction générale Appui juridique et Médiation ont entamé leur analyse juridique le 17 juin 2011. Elles présenteront une proposition commune au chef de la Défense. Les actions pouvant être entreprises contre des militaires qui commettent des infractions du fait de leur engagement auprès d'une association y seront définies. L'adhésion pure et simple, qui relève de la liberté d'association, d'opinion et d'expression et de la vie privée, n'est pas suffisante pour écarter un militaire de la Défense.

Le règlement disciplinaire fixe les droits et les obligations des militaires. Ce statut dispose que dans ce cas, outre le retrait définitif d'emploi par démission d'office, d'autres mesures disciplinaires et statutaires peuvent être envisagées contre un militaire, comme le retrait temporaire d'emploi. La Défense ne possède pas d'éléments statistiques ventilés en fonction de l'une ou l'autre de ces situations.

02.04 **Annick Ponthier** (VB): La réponse du ministre ne me satisfait que partiellement.

Il me semble logique, vu la liberté d'association, qu'un lien

dragen in dit land. Men vraagt zich anders af waar de grens kan liggen en welke club of groepering er nog in aanmerking voor zou kunnen komen.

Toch heb ik nog een aantal vragen. U hebt niet gezegd wat volgens Defensie criminele motorbendes zijn. Welke criteria hanteert u voor deze analyse? Kunt u daar nog iets over zeggen? Waardoor wordt een onderzoek bepaald? Welke verenigingen worden op dit moment onderzocht?

02.05 Minister **Pieter De Crem**: Mevrouw, niet als traditioneel excuus, maar het komt niet de minister van Defensie toe om te bepalen of het over bendevorming gaat en, zo ja, of het een criminele bende betreft. Het is Justitie, georganiseerd in rechtbanken en hoven, dat daarover beslist.

02.06 **Annick Ponthier** (VB): Ik heb gevraagd wat de juridische analyse concreet inhoudt en een belangrijk element daarvan is dat een aantal criteria moet worden gehanteerd voor wat moet worden onderzocht. Ik wil uit bezorgdheid waarschuwen en voorzichtigheid hierin adviseren. Als tuchtmaatregelen dienen voor strafrechtelijke feiten die al dan niet in de privésfeer of in het raam van een bepaalde vereniging gebeuren, moeten we zeer voorzichtig zijn. Dat wil ik u meegeven.

02.07 **Bert Maertens** (N-VA): Mijnheer de minister, bedankt voor uw duidelijk antwoord. Ik kijk met belangstelling uit naar het resultaat van de juridische analyse en het rapport dat u zal worden bezorgd. Ik neem aan dat wij daar in de nabije toekomst nog op kunnen ingaan en daar eventueel een kopie van kunnen krijgen.

Ik ben tevreden met uw beoordeling dat het lidmaatschap van een vereniging geen voldoende basis vormt voor een ontslag uit het leger of een tuchtsanctie. Dat is ook ons standpunt. Het verontrust en treft mij wel dat in de pers in augustus door Defensie daar andere dingen over werden gezegd en er mist rond werd gespuid. Ik stel voor duidelijke interne richtlijnen uit te werken over de manier waarop daarmee moet worden omgegaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, het eerste punt van de agenda zal om 11 u 00 worden behandeld omdat wij dan de bespreking aanvatten van het wetsontwerp. Hopelijk zullen alle fractie vertegenwoordigd zijn.

De minister liet mij weten dat hij deze commissievergadering omstreeks 11 u 45 zal moeten verlaten. Wellicht zullen de meer dan veertig vragen op de agenda niet allemaal kunnen worden gesteld.

03 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Gerald Kindermans** aan de minister van Landsverdediging over "de berichten over het stijgend aantal zelfmoorden binnen Defensie" (nr. 5923)

- mevrouw **Annick Ponthier** aan de minister van Landsverdediging over "het aantal zelfmoorden bij het Belgisch leger" (nr. 5945)

- mevrouw **Karolien Grosemans** aan de minister van Landsverdediging over "het aantal zelfdodingen binnen Defensie" (nr. 5958)

03 **Questions jointes de**

- M. **Gerald Kindermans** au ministre de la Défense sur "les informations concernant le nombre

automatique ne puisse être établi entre la simple appartenance à une association et des faits criminels. D'ailleurs, selon la Défense, comment définir les bandes criminelles de motards? Quelles associations sont passées au crible pour le moment?

02.05 **Pieter De Crem**, ministre: C'est à la Justice qu'il incombe de décider si l'on est en présence d'une association de malfaiteurs et s'il s'agit d'une organisation criminelle.

02.06 **Annick Ponthier** (VB): Par précaution, je tiens à mettre en garde contre l'application de mesures disciplinaires en raison de faits pénaux commis dans le cadre de la vie privée.

02.07 **Bert Maertens** (N-VA): À la lecture du rapport d'analyse juridique, j'ai été satisfait d'apprendre que l'appartenance à une association ne constitue pas une base suffisante pour être renvoyé de l'armée ou se voir infliger des sanctions disciplinaires.

croissant de suicides au sein de la Défense" (n° 5923)

- **Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "le nombre de suicides dans l'armée belge" (n° 5945)**

- **Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le nombre de suicides au sein de la Défense" (n° 5958)**

03.01 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, volgens *La Dernière Heure* zou het aantal zelfmoorden in het Belgisch leger stijgen. Dit zou volgens de krant blijken uit cijfers die de sociale dienst van Defensie bezorgde aan dokter-kolonel Lemmens, arbeidsinspecteur bij Defensie. Volgens deze laatste is er vooral een probleem op het vlak van preventie, iets wat door Defensie zelf zou worden ontkend, nog steeds volgens de krant.

Gezien de gevoeligheid en de complexiteit van dit thema, had ik hierover graag de volgende vragen gesteld, mijnheer de minister.

Klopt het dat Defensie de afgelopen jaren werd geconfronteerd met een stijgend aantal gevallen van zelfdoding en pogingen tot zelfdoding?

Kunt u schetsen welke maatregelen en mechanismen momenteel bestaan binnen uw departement om zelfmoord onder militairen zo veel mogelijk te vermijden?

Wat is uw antwoord op de kritiek dat er in het Belgische leger te weinig rond preventie wordt gedaan?

03.02 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, volgens cijfers die de sociale dienst van Defensie aan arbeidsinspecteur en dokter-kolonel Lemmens heeft bezorgd, zou het aantal zelfmoorden in het Belgisch leger stijgen.

Er is sprake van 5 incidenten in 2008, van 12 incidenten in 2009 en van 19 incidenten in 2010. Deze gegevens impliceren dat er te weinig wordt gedaan inzake preventie.

Mijnheer de minister, kunt u voorgaande cijfers bevestigen? Hoe lagen de cijfers in de jaren voordien, teruggaand tot het jaar 2000? Zijn er factoren bekend die de stijging kunnen verklaren?

Wat houdt het preventiebeleid momenteel concreet in? Hoeveel personen worden hiervoor vrijgemaakt en in welke diensten? Wordt er jaarlijks specifiek voor dit domein een budget vrijgemaakt? Zo ja, hoeveel bedraagt dit?

Volgens de woordvoerder van Defensie is er nog ruimte voor verbetering. Deelt u deze mening? Zo ja, kunt u toelichten wat dit concreet zou kunnen inhouden?

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 18 juli kreeg ik als antwoord op mijn schriftelijke vraag over zelfdoding bij militairen dat het aantal zelfdodingen en pogingen tot zelfdoding onder het medische geheim vallen. Hun aantal is onbekend.

Op 25 augustus verschenen er via de sociale dienst van Defensie en de arbeidsinspectie echter wel cijfers in de kranten over het aantal

03.01 Gerald Kindermans (CD&V): Est-il exact qu'au cours des dernières années, la Défense ait été confrontée à un nombre croissant de suicides et de tentatives de suicide? Quelles mesures et quels mécanismes permettant d'éviter autant que possible le suicide chez les militaires existe-t-il au sein du département? Certains estiment qu'au sein de l'armée belge, la prévention est insuffisante. Que pense le ministre de cette critique?

03.02 Annick Ponthier (VB): Selon les chiffres communiqués par le service social de la Défense à l'inspecteur du travail Lemmens, les suicides dans l'armée belge seraient en augmentation. 5 cas ont été recensés en 2008, 12 en 2009 et 19 en 2010.

Le ministre confirme-t-il ces chiffres? Quels étaient ces chiffres au cours des années précédentes? Quels facteurs expliquent cette augmentation? En quoi la politique de prévention consiste-t-elle concrètement? Combien de personnes et de moyens y sont-ils affectés? Quels aspects de cette politique peuvent encore être améliorés?

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Le 18 juillet 2011, le ministre a déclaré en réponse à ma question écrite ayant trait au suicide chez les militaires que le nombre de suicides et de tentatives de suicide relèvent du secret médical. Depuis le 25 août,

zelfdodingen in het Belgisch leger. Uit deze cijfers blijkt dat het aantal zelfdodingen binnen Defensie stijgt. In 2008 waren er 5 zelfdodingen onder 37 000 personeelsleden. In 2010 is dit gestegen tot 19 zelfdodingen per 36 000 medewerkers.

Kolonel-geneesheer Lemmens zegt zelfs dat er inzake preventie van zelfdoding helemaal niets gedaan wordt. Ik wil u dan ook graag de volgende vragen stellen.

Ten eerste, bevestigt u de cijfers die kolonel-geneesheer Lemmens naar voren schuift? Indien ja, hoe verklaart u de sterke stijging van het aantal zelfdodingen bij Defensie?

Ten tweede, deelt Defensie de analyse van kolonel-geneesheer Lemmens dat er onvoldoende maatregelen zijn ter preventie van zelfdoding? Sinds wanneer worden die maatregelen genomen? Werd er intussen al een evaluatie van de maatregelen gedaan? Zo ja, wat is de uitkomst ervan? Ik dank u alvast voor uw antwoord.

03.04 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de preventie van zelfdoding maakt deel uit van een geheel van preventiemaatregelen, psychosociale hulp en/of begeleiding, dat aan het personeel wordt aangeboden.

De primaire preventie begint bij de selectie van de kandidaten die geëvalueerd worden op hun geschiktheid voor het militaire beroep. Daarnaast krijgen de militairen in de voorbereidingsfase van elke operatie een training om hen met de psychologische en sociale uitdagingen van de zending te laten omgaan.

Indien er geestelijke gezondheidsproblemen worden vastgesteld bij militairen, en er een risico bestaat bij deelname aan gewapende activiteiten, wordt er overgegaan tot de tijdelijke ongeschiktheid wapens te hanteren, tot de betrokkenen opnieuw geschikt worden bevonden. Zij worden doorverwezen naar het Centrum voor Geestelijke Gezondheid, waar zij door specialisten worden opgevangen en begeleid. Het Centrum stelt bovendien een brochure ter beschikking om de betrokken militairen en collega's die geconfronteerd worden met een poging tot zelfdoding gepast bij te staan.

Daarnaast levert de sociale dienst van Defensie eerstelijns hulp bij problemen, en dit in de vorm van informatie, advies en onder andere psychologische ondersteuning. Defensie beschikt ook over een netwerk van lokale vertrouwenspersonen tot wie het personeel zich kan wenden bij problemen van psychosociale aard.

Defensie implementeert nu een psychosociale risicoanalyse, als onderdeel van het dynamisch risicobeheersysteem. De registratie van incidenten van psychosociale aard maakt deel uit van deze risicoanalyse, om zo eventuele problemen beter in kaart te kunnen brengen.

Voorts maakt een officier-psycholoog van onze defensiestaf deel uit van de pas opgerichte NAVO-werkgroep die zich buigt over de preventie van zelfdoding.

Tot slot, er wordt getracht het aanbod van hulpmiddelen via

certaines chiffres sont néanmoins connus par le truchement du service social.

Le ministre confirme-t-il ces chiffres? Si oui, comment explique-t-il la forte augmentation du nombre de suicides à l'armée? Des mesures de prévention suffisantes sont-elles bien prises? Sont-elles évaluées?

03.04 **Pieter De Crem**, ministre: La prévention du suicide fait partie d'un ensemble constitué de mesures préventives et de mesures de soutien et de suivi psychosociaux qui est proposé au personnel.

La prévention primaire commence dès la sélection des candidats. De plus, les militaires reçoivent un entraînement pendant la phase préparatoire de chaque opération.

Si des problèmes de santé mentale sont constatés chez certains militaires et s'il existe un risque en cas de participation de ces militaires à des activités impliquant le maniement d'armes, les intéressés sont temporairement déclarés inaptes à manier ces armes jusqu'à ce qu'ils soient de nouveau déclarés aptes. Ils sont alors aiguillés vers le Centre de santé mentale, lequel met en outre à disposition une brochure destinée à apporter une aide adéquate aux militaires qui ont commis ou seraient tentés de commettre une tentative de suicide.

Par ailleurs, le service social fournit une aide de première ligne en cas de problème. La Défense dispose également d'un réseau de personnes de confiance locales.

laagdrempelige communicatie aan te reiken aan de personeelsleden van Defensie. Het elektronisch welzijnsloket dat op mijn vraag werd geïnstalleerd, is daar een voorbeeld van, en werkt naar behoren.

Elle procède actuellement à une analyse psychosociale des risques. L'enregistrement des cas de nature psychosociale fait partie intégrante de cette analyse des risques.

En outre, un officier-psychologue fait partie du tout nouveau groupe de travail OTAN qui se penche sur la prévention du suicide.

La Défense s'efforce d'offrir son arsenal de moyens de soutien aux membres de son personnel par le biais d'une communication d'un niveau très accessible. Le guichet électronique du bien-être fonctionne bien.

03.05 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de minister, ik stel met genoeg vast dat de berichten als zou er weinig worden gedaan absoluut onjuist zijn. Ik verneem dat er heel wat maatregelen bestaan waarvan ik zelfs het bestaan niet kende. Ik denk dat het belang daarvan niet moet worden onderschat. Onze samenleving behoort jammer genoeg bij de koplopers op het vlak van zelfdoding, wereldwijd. Ook in het leger lijkt het mij belangrijk, gelet op de stressvolle situaties waarin die mensen soms moeten werken, om dit zeer ernstig te nemen. Ik heb de indruk dat dit ook gebeurt, waarvoor dank.

03.05 Gerald Kindermans (CD&V): Les informations selon lesquelles peu de choses seraient entreprises sont donc totalement fausses. La Belgique fait malheureusement partie du peloton de tête mondial en matière de suicides et l'armée doit dès lors également prendre le phénomène au sérieux. J'ai l'impression qu'il en est effectivement ainsi.

03.06 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden. Dit is uiteraard een zeer gevoelige en delicate materie. U geeft een aantal mogelijkheden aan, een zeer uitgebreid gamma zelfs, die op dit moment al bestaan om problemen te detecteren, op te volgen en de mensen te begeleiden die eventueel tot een risicogroep behoren.

03.06 Annick Ponthier (VB): De nombreuses mesures ont déjà été prises mais il est toujours possible de faire mieux. Je plaide d'une manière générale pour une intensification de la politique de prévention.

Als de arbeidsinspecteur dit aankaart, lijkt het mij toch duidelijk dat er op een aantal domeinen nogal wat schort. *There is always room for improvement.* Wij pleiten hier dan ook voor het verhogen en het intensiveren van het preventiebeleid in het algemeen. Wij volgen de verbetering op het terrein zeker op.

03.07 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, u somde ter zake een aantal maatregelen op, waaruit blijkt dat er wel degelijk een en ander wordt gedaan. Als er toch zo'n ernstige stijging is van het aantal zelfdodingen is – al heb ik de verklaring daarvoor nog niet gehoord – lijkt het mij toch nuttig om een evaluatie te maken van die maatregelen. In die zin hoorde ik een ontwijkend antwoord. Er moet worden nagegaan of de maatregelen wel efficiënt zijn.

03.07 Karolien Grosemans (N-VA): Des mesures ont donc bel et bien été prises. En cas d'augmentation sérieuse du nombre de tentatives de suicide, il me paraît utile de procéder à une évaluation de ces mesures. Aucun motif n'a en effet pu être avancé pour expliquer cette augmentation.

Jammer genoeg kreeg ik geen antwoord op mijn schriftelijke vraag. Ik heb opzoeking gedaan met betrekking tot het medisch geheim ter zake. Dat is enkel ter bescherming van de patiënt zelf. Geanonimiseerde informatie valt daar niet onder. Natuurlijk moet er geheimhouding zijn ten aanzien van de patiënt, maar aan

wetenschappelijke instanties mag ook informatie worden meegedeeld mits anonimisering. Ik meen dat ik ook die informatie had mogen krijgen. Ik vind het spijtig dat de diensten zich hierachter verschuilen en daardoor het nauwelijks bestaan van een degelijk beleid trachten te verbergen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de Multipurpose Protected Vehicles (MPPV's)" (nr. 5959)
- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de aankoop van Multipurpose Protected Vehicles (MPPV's)" (nr. 5971)
- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de optionele schijf MPPV's" (nr. 5998)
- de heer Anthony Dufrane aan de minister van Landsverdediging over "de aankoop van nieuwe MPPV's door Defensie" (nr. 6028)

04 Questions jointes de

- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "les véhicules MPPV (Multipurpose Protected Vehicles)" (n° 5959)
- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "l'achat de véhicules MPPV (Multipurpose Protected Vehicles)" (n° 5971)
- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "la tranche optionnelle des véhicules MPPV" (n° 5998)
- M. Anthony Dufrane au ministre de la Défense sur "l'achat de nouveaux MPPV par la Défense nationale" (n° 6028)

04.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het dossier over de aankoop van de Multipurpose Protected Vehicles stond niet op de agenda van de Ministerraad van 2 september.

Ik heb vernomen dat dit agendapunt sindsdien al verschillende keren door bepaalde politieke partijen van de agenda van de Ministerraad is geweerd. Volgens *La Dernière Heure* weigert de PS om dat item op de agenda te plaatsen.

Die aankoop is nochtans noodzakelijk om de eenheden van de landcomponent goed uit te rusten.

Mijnheer de minister, graag had ik u daarover volgende vragen willen stellen.

Kunt u daar meer uitleg over geven? Welke initiatieven hebt u al genomen om het aankoopdossier van de MPPV's op de agenda van de Ministerraad te plaatsen?

Wanneer verwacht u dat het dossier wel behandeld zal worden in de Ministerraad?

04.02 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de aankoop van 61 pantservoertuigen, Multipurpose Protected Vehicles, moet ervoor zorgen dat de gevechtseenheden van de landcomponent weer goed zijn uitgerust.

Naar verluidt stond het dossier van de aankoop tot op heden nog niet op de agenda van de Ministerraad. Kunt u dat bevestigen? Volgens sommige media zou de PS zich met hand en tand verzetten tegen de

04.01 Karolien Grosemans (N-VA): Le dossier de l'achat des *Multipurpose Protected Vehicles* (MPPV) ne figurait pas à l'ordre du jour du Conseil des ministres du 2 septembre. Ce point aurait en effet été retiré de l'ordre du jour par le PS. L'acquisition de ces véhicules est pourtant nécessaire si l'on veut que les unités de la Composante Terre soient bien équipées.

Quelles initiatives le ministre a-t-il prises afin d'inscrire ce point à l'ordre du jour du Conseil des ministres? Quand le Conseil examinera-t-il ce dossier?

04.02 Annick Ponthier (VB): L'achat de 61 MPPV doit permettre aux unités de combat de la Composante Terre d'être de nouveau correctement équipées.

Est-il exact que le dossier n'a pas encore été mis à l'ordre du jour du

aankoop wegens niet opportuun.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat het dossier tot op heden nog niet op de agenda verschenen is?

Ten tweede, wat is daarvoor de reden? Kunt u dat toelichten?

Ten derde, wanneer verwacht u dat het dossier alsnog op de agenda van de Ministerraad wordt geplaatst?

04.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de vorige legislatuur werden er 352 MPPV's gegund. De afspraak was toen dat er variabele of optionele schijven bijbesteld konden worden.

Ik herinner mij, uit eerdere mondelinge en schriftelijke vragen, dat op het terrein er een zeer beperkt aantal MPPV's werd ingezet in buitenlandse operaties.

Er werd hier allusie gemaakt op uitstel van dit item op de agenda van de Ministerraad.

Mijnheer de minister, ik heb daarbij de volgende vragen.

Kan die beslissing genomen worden door een aftredende regering in lopende zaken? Wat zijn de argumenten om dat dan toch te doen?

In de notificatie van de Ministerraad van destijds, uit 2004, staat expliciet dat er een grondige evaluatie moest komen vooraleer kon worden overgegaan tot het lichten van de optionele schijven. Is die evaluatie gebeurd? Werd die evaluatie voorgelegd aan de Ministerraad? Indien ze gemaakt is, kan die evaluatie dan ook aan het Parlement bezorgd worden?

In welke mate is de lichte van die optionele schijven coherent met het beperkt globaal investeringsplan?

Wat zijn de verdere procedures?

Hoeveel MPPV's zijn er de afgelopen maanden ingezet in buitenlandse operaties?

04.04 Anthony Dufrane (PS): Monsieur le ministre, mes questions iront dans le même sens que celles de mon collègue Geerts.

Je tiens à rappeler, avant toute chose, que mon groupe a toujours soutenu les investissements au sein de l'armée. Ils doivent permettre de correspondre au mieux aux ambitions de notre armée en termes d'hommes et d'opérations, mais aussi à celles d'une Europe de la Défense uniformisée.

À la suite de notre débat à huis clos, qui eut lieu en commission des Achats militaires et qui portait sur ce dossier, il reste de nombreuses inconnues relatives à des points qui sont pourtant fondamentaux au vu d'un tel dossier et des investissements importants qu'il implique. Aussi, plus d'un mois après, j'aimerais vous poser la question suivante: où en est ce dossier d'investissements? Sera-t-il de nouveau débattu, avec les éléments supplémentaires demandés, en

Conseil des ministres? Si oui, pour quel motif? Quand sera-ce le cas?

04.03 David Geerts (sp.a): Lors de la législature précédente, l'acquisition de MPPV a été approuvée. Il avait été convenu à l'époque que cette acquisition pourrait se faire par tranches variables ou que l'on pourrait commander des tranches supplémentaires en option.

Les décisions en cette matière peuvent-elles être prises par un gouvernement en affaires courantes? L'évaluation prévue en 2004 a-t-elle effectivement eu lieu? Ses résultats ont-ils été soumis au Conseil des ministres? Le Parlement pourrait-il les consulter?

Dans quelle mesure la levée des tranches optionnelles est-elle cohérente avec le plan global d'investissement, qui a été restreint? Quelle sera la suite de la procédure?

Combien de MPPV ont-ils été utilisés lors d'opérations à l'étranger au cours des derniers mois?

04.04 Anthony Dufrane (PS): Mijn vragen sluiten aan bij die van de heer Geerts. Mijn fractie heeft de investeringen in onze krijgsmacht steeds gesteund. Dankzij die investeringen kan het leger immers zijn ambities waarmaken en bijdragen tot het Europa van de Defensie. Na het debat met gesloten deuren in de commissie Legeeraankopen blijft er grote onduidelijkheid bestaan in dit dossier. Meerdere maanden zijn verstreken.

Hoever is het investeringsdossier

commission des Achats militaires et/ou en Conseil des ministres?

ondertussen gevorderd? Zal het opnieuw worden besproken in de commissie Legeeraankopen of in de ministerraad?

04.05 **Pieter De Crem**, ministre: Monsieur le président, chers collègues, ce dossier figurait déjà dans le Plan d'investissement 2010. Au début de cette même année, le gouvernement de plein exercice avait alloué les moyens nécessaires à son exécution. Ceux-ci ont d'ailleurs été maintenus lors du contrôle budgétaire du 24 mars 2011.

Comme cela a été précisé légalement, la demande d'accord préalable a été transmise au Conseil des ministres après avoir été présentée à la commission parlementaire des Achats militaires.

04.05 **Minister Pieter De Crem**: Dit dossier maakte reeds deel uit van het investeringsplan van 2010 waarvoor de regering begin 2010 de nodige middelen had toegewezen. Tijdens de begrotingscontrole van 24 maart 2011 werden die middelen behouden. De aanvraag tot voorafgaand akkoord werd aan de ministerraad overgezonden nadat ze in de commissie Legeeraankopen aan bod kwam.

Conform de wet op de overheidsopdrachten en het gunstige advies van de inspectie van Financiën wordt voorgesteld om een onderhandelingsprocedure op te starten met de verschillende bedrijven die in 2004 een offerte hadden ingediend naar aanleiding van de initiële aankoop. In juli waren er 44 MPPV's ingezet in buitenlandse operaties. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in de laatste maanden 46 voertuigen door intensief gebruik uit het operatietoneel werden gehaald, om onderworpen te worden aan een grondige herconditionering, wat in die omstandigheden niet verwonderlijk is. De notificatie van de beslissing van de Ministerraad van 20 juli 2011, punt 72, vermeldt dat het dossier wordt uitgesteld naar een volgende Ministerraad.

Conformément à la loi relative aux marchés publics et à l'avis positif rendu par l'Inspection des Finances, il est proposé de lancer une procédure négociée avec les diverses entreprises qui avaient remis une offre en 2004.

En juillet, 44 MPPV étaient utilisés dans le cadre de missions à l'étranger. Au cours des derniers mois, 46 véhicules ont été retirés du service pour un reconditionnement, une opération banale lors d'une utilisation aussi intensive.

Il a été décidé lors du Conseil des ministres du 20 juillet de reporter le dossier à une prochaine réunion.

04.06 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, het zal u misschien verwonderen, maar ik heb een en ander over die MPPV's gelezen. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat het een heel veilig voertuig is voor het transport van personeel en operaties en dat het een heel goede bescherming geeft tegen bedreigingen, zoals scherven van artillerievuur en mijnen. Het kan worden ingezet voor de evacuatie uit chemisch, bacteriologisch of radiologisch besmette zones. Het is ook een heel mobiel toestel. Het kan worden ingezet in verschillende klimatologische omstandigheden. Ik heb vernomen dat België daarin trouwens een trendsetter was. Verschillende NAVO-landen zijn ons gevolgd. Ik hoop dus dat er geen twijfel over bestaat dat het een veilig toestel is.

Na de hervorming is er een heel moeilijke periode geweest, met veel afslankingen en besparingen, maar in de voltooiing van de transformatie staat wel één sleutelement, namelijk de eenheden volledig uitrusten met materieel, met multipurpose beschermde

04.06 **Karolien Grosemans** (N-VA): Les MPPV sont des véhicules fiables et sûrs. Un des éléments-clés de la transformation a consisté à équiper les unités avec des véhicules protégés multifonctionnels du type MPPV. Sur le terrain, les militaires sont frustrés par l'adaptation du plan de transformation. Un moins grand nombre d'unités recevront des MPPV, mais toutes les unités seront intégralement équipées. Seuls 61 exemplaires doivent encore être acquis. Nous nous basons sur le niveau d'ambitions de la Composante Terre. Ces

voertuigen van het type MPPV. Dat geldt zowel voor de mediane als de lichte brigade, zodat lichte eenheden ook over voldoende eigen bescherming beschikken.

besoins ont été suffisamment justifiés.

Op dit ogenblik is er heel wat frustratie in het veld, omdat er een bijsturing is ten opzichte van het transformatieplan. Minder eenheden zullen worden uitgerust met de MPPV's, maar daar staat wel tegenover dat alle eenheden een volledige uitrusting zullen krijgen. De behoefte is nu al verlaagd tot 281 voertuigen. Nog maar 61 voertuigen van het type MPPV zijn noodzakelijk. Defensie heeft al een krap budget en weet zelf binnen welke krappe marges moet worden gewerkt. Men zal er dus niet zomaar tien extra aankopen om ergens op stal te zetten. Er wordt gewerkt conform het level of ambition van de landcomponent.

Dikwijls hoor ik de vraag of die behoefte wel gejustifieerd is. In verschillende documenten kan men lezen dat die behoefte absoluut gejustifieerd is.

De **voorzitter**: Het is wel een heel lange repliek, mevrouw Grosemans. U moet deze elementen aanbrengen in de vraagstelling.

Le **président**: Les nouveaux éléments doivent être inclus dans la question.

04.07 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik vind dit toch heel belangrijk.

De **voorzitter**: Iedereen vindt zichzelf en zijn vraag heel belangrijk.

04.08 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, dit is toch wel heel belangrijk voor Defensie.

04.08 Karolien Grosemans (N-VA): Il s'agit toutefois d'éléments très importants pour la Défense.

In Lessons Learned staat dat er een bijkomende behoefte voor training en operationele inzet is en dat de veiligheid in het gedrang komt.

Il ressort des *Lessons Learned* qu'il y a un besoin supplémentaire d'entraînement et de capacité opérationnelle et que la sécurité est menacée. Selon une étude de la Cour des comptes, des risques se posent en matière de sécurité parce que le nombre d'heures d'entraînement avec les véhicules est insuffisant pour les militaires en raison du nombre insuffisant de véhicules. Ceux-ci s'usent aussi plus rapidement en raison de mauvaises manipulations.

Ook bij het Rekenhof werd een studie gedaan, het leren van buitenlandse militaire operaties, van november 2010. Daarin staat, dat is toch wel heel belangrijk, dat de huidige tekorten aan voertuigen veiligheidsrisico's creëren. Er kan niet voldoende worden getraind. Het personeel doet te weinig ervaring op.

Dat zijn geen uitspraken van Defensie, maar van het Rekenhof.

Er is ook een versnelde slijtage door verkeerde handelingen. Ook het getraind personeel moet kennis opfrissen.

Is die aankoop dringend? Ja, ik vind dat het wel dringend is, want ik vind dat we de timing van de transformatie moeten respecteren. Dat rechtvaardigt de gevraagde hoeveelheid.

L'achat est urgent et doit être effectué conformément au plan de transformation. La période d'affaires courantes ne peut servir d'excuse, parce que les dépenses sont inscrites au budget. Le PS revendique en fait de réduire davantage encore notre armée pour aboutir finalement à une armée effectuant des missions pour les ONG.

Dan wordt ook telkens naar lopende zaken verwezen. Het is toch ingeschreven in de begroting, dus dan kan het ook worden uitgevoerd.

Ik kom tot mijn besluit. Ik denk dat dit alles in een PS-strategie past. Men wil eigenlijk een indirecte afbouw naar een kleiner leger afdwingen. Men blijft telkens in die citroen knijpen, tot we tot een NGO-leger komen.

Als wij er nu al niet in slagen om 60 extra pantserwagens te bestellen, denk ik dat wij veldbedjes moeten meenemen als het gaat over de opvolging van de F-16's, want dan gaan wij daar nooit uitraken.

Si la commande de 60 blindés pose déjà tant de problèmes, qu'en sera-t-il des F-16? Nous avons déjà perdu trop de temps et, dans l'intervalle, la sécurité de nos militaires est mise en péril.

De **voorzitter**: Mevrouw Grosemans, dit is niet meer ernstig.

04.09 Karolien Grosemans (N-VA): Er is al zo veel getalmd, er is al zo veel geld verloren. Door het verstrekken van die contracten van de optionele schijven kunnen wij al niet meer tegen dezelfde prijs aankopen.

Ik vind dat die partijpolitieke spelletjes moeten stoppen, want iedereen speelt met de veiligheid van de militairen door hen het nodige materieel te ontzeggen.

De **voorzitter**: Mevrouw Grosemans, het betreft hier natuurlijk geen precedent. De andere leden mogen nu niet denken dat, omdat u langer mag spreken tijdens uw repliek of vraagstelling, zij zulks ook mogen doen.

Le **président**: Cette réplique ne peut servir de précédent. Une réplique ne sert qu'à réagir à la réponse du ministre.

U moet begrijpen dat het spel op de hiernavolgende manier werkt: u stelt uw vraag aan de minister. U geeft hem de kans op voorhand om zich op de vragen voor te bereiden. Daarna mag u kort repliceren over zijn antwoord. U mag echter niet opnieuw een hele resem beschouwingen ten berde brengen. Dat moet u in een volgende vraag doen.

Mevrouw Ponthier, wilt u uw repliek iets korter houden?

04.10 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn best doen.

Mijnheer de minister, ik hoor van u dat het punt naar een volgende Ministerraad wordt uitgesteld.

Het is voor iedereen duidelijk. Ik hoef hier niet de kwaliteiten van het voertuig of de behoeften voor de aankoop ervan op te sommen. Zulks werd in het verleden reeds uitvoerig gedaan. Het is hier echter erg duidelijk dat ter zake momenteel een politiek spel, om niet te zeggen een PS-spel, wordt gespeeld.

04.10 Annick Ponthier (VB): Ce point de l'ordre du jour a été reporté à la prochaine réunion du Conseil des ministres. Le PS joue ici à un petit jeu, ce qui nous préoccupe énormément, et le chef d'état-major aussi. Le ministre doit s'efforcer de veiller à ce que ce dossier soit approuvé au plus vite par le Conseil des ministres.

Wij willen gewoon aangeven dat wij onze bezorgdheid, die door de stafchef wordt gedeeld, heel dringend willen uiten en dat u absoluut een initiatief moet nemen teneinde het dossier zo snel mogelijk op de Ministerraad te agenderen en goedgekeurd te krijgen.

Ook de stafchef spreekt over een eventuele, bijkomende afslanking, die de formateur op dit moment tracht te bewerkstelligen. Ik dring dus op een snelle behandeling van het dossier aan.

04.11 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn repliek zal heel kort zijn.

04.11 David Geerts (sp.a): Cette discussion ne porte pas sur la sécurité. Il est crucial de vérifier le nombre de véhicules qui seront

De discussie is niet dat het een veilig voertuig is en dat de veiligheid

van de manschappen essentieel is. Ik kan een dergelijk item op een minuut maar ook op tien minuten toelichten.

Mijn punt is echter dat het heel belangrijk is om na te gaan hoeveel voertuigen effectief bij de operaties worden ingezet en wat hun rotatietermijn is.

Mijnheer de minister, u antwoordt dat er al 46 voertuigen wegens intensief gebruik uit operatie zijn genomen. Het is belangrijk dat wij het cijfer kennen van het aantal voertuigen dat er bij operaties en voor trainingen effectief nodig zijn.

04.12 Anthony Dufrane (PS): Monsieur le président, je tiens à rappeler à la N-VA que, pour moi, il ne s'agit pas d'un petit jeu. Il est question d'un investissement à hauteur de 80 millions d'euros. Moins d'un quart des investissements de 2010 a été affecté au théâtre d'opérations à l'étranger. Des véhicules seront peut-être rapatriés à la suite du retrait de certaines de nos troupes en mission à l'étranger. Mes questions en la matière avaient trait à la situation future.

Vu l'impact budgétaire et le "degré d'urgence" de ce dossier, je souhaite vivement qu'il soit confié au prochain gouvernement. Comprenez-nous bien! Nous ne refusons pas ce dossier. Nous souhaitons que ce soit le prochain gouvernement qui s'y attèle et prenne des décisions relatives à un impact budgétaire des plus importants. Je rappelle que l'on parle ici de 80 millions d'euros, monsieur le président!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "leishmaniasis" (nr. 5960)

05 Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "la leishmaniose" (n° 5960)

05.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in *De Standaard* van 2 september verscheen een artikel over de parasitaire infectieziekte leishmaniasis. In Europa is dit een zeldzame ziekte maar op het Afrikaanse continent komt ze veel vaker voor. Onder andere militairen die terugkeren van endemische gebieden lopen een hoger risico.

Het artikel maakt gewag van een rapport waaruit blijkt dat 18 % van de Nederlandse soldaten die op missie waren in Afghanistan in 2005 aan cutane leishmaniasis lijdten.

Vandaar mijn volgende vragen, mijnheer de minister.

Krijgen de militairen die naar Afghanistan gaan de nodige informatie met betrekking tot hun gezondheid en de mogelijke risico's? Hoe wordt deze informatie gegeven? Geeft men informatie met betrekking tot preventieve maatregelen? Worden de militairen specifiek geïnformeerd met betrekking tot de mogelijkheid om de infectieziekte leishmaniasis op te lopen? Hoe wordt de gezondheidssituatie van militairen op missie opgevolgd? Wat zijn de verschillende behandelingen die de militairen krijgen wanneer zij tijdens of bij het terugkomen van de missie leishmaniasis hebben? Hoeveel militairen met dergelijke ziekte hadden hierbij problemen met hun

effectivement engagés dans les opérations, ainsi que leur délai de rotation. Pouvez-vous préciser le nombre de véhicules nécessaires aux opérations et entraînements?

04.12 Anthony Dufrane (PS): Ik wil de N-VA er nogmaals op wijzen dat ik hier geen partijpolitieke spelletjes speel, aangezien er sprake is van 80 miljoen euro investeringen, waarvan er minder dan een kwart wordt aangewend in het veld. Er zullen misschien voertuigen worden gerepatriëerd in het kader van de terugtrekking uit sommige operatietonelen. Gelet op de budgettaire impact en het dringende karakter van dit dossier, pleit ik ervoor dat de volgende regering zich erover zou buigen.

05.01 Karolien Grosemans (N-VA): La leishmaniose est une parasitose rare en Europe. Environ 18 % des militaires néerlandais envoyés en Afghanistan en 2005 en souffrent.

Les militaires belges envoyés en Afghanistan reçoivent-ils les informations nécessaires sur les risques éventuels et les mesures préventives à adopter? Comment est assuré le suivi de leur état de santé durant leur mission? Quel est le traitement administré en cas de contamination? Combien de militaires ont contracté la maladie et combien ont souffert de problèmes immunitaires? Des morts sont-ils à déplorer? Le ministre peut-il me fournir par écrit une liste des cas de maladies tropicales enregistrées à

immuunstelsel? Hoeveel militairen liepen tot nu toe de infectieziekte leishmaniasis op in Afghanistan? Zijn er doden te betreuren ten gevolge van leishmaniasis?

l'occasion de missions effectuées à l'étranger?

Het antwoord op mijn laatste vraag mag u mij ook schriftelijk bezorgen. Kan u mij een overzicht bezorgen van tropische ziekten tijdens buitenlandse missies in de periode 2001/2010 uitgesplitst per theater, jaartal en aard van de ziekte?

05.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, de richtlijnen ter medische voorbereiding en opvolging bij de inzet in een operatie zijn opgenomen in de zogenaamde "staande orders" met specifieke richtlijnen per operatie. Deze richtlijnen hernemen ook de eventuele risico's.

05.02 **Pieter De Crem**, ministre: Les instructions de préparation et de suivi médical pour une mission internationale figurent dans les ordres permanents et prévoient des instructions spécifiques par opération. Lors de chaque opération, le personnel clé de chaque détachement est spécialement informé par un médecin. Tout ordre d'opération ou d'exercice mentionne des instructions médicales. Chacun des membres du personnel participe à une session d'information consacrée aux aspects sanitaires du pays dans lequel la mission est programmée et les instructions de prévention pour des affections tropicales comme la leishmaniose en font partie intégrante. Les mesures préconisées pour la prévention de la malaria sont également efficaces pour la prévention de la leishmaniose.

Het sleutelpersoneel van elk detachement wordt enkele maanden voorafgaand aan de operatie tijdens de planningsfase ook nog eens door een arts specifiek ingelicht over de medische en gezondheidsaspecten van de operatie. Elk operatieorder of oefeningsorder bevat ook telkens de medische richtlijnen die van toepassing zijn tijdens de bewuste opdracht in een aparte vaste bijlage. Daarnaast wordt op vraag van de betrokken eenheid aan elk personeelslid of detachement, aangeduid voor een operatie of oefening in het buitenland, een informatiebriefing gegeven over de medische en gezondheidsaspecten van het land waarin de opdracht plaatsvindt.

Les militaires qui ne manifestent aucune plainte sont soumis à un examen médical lors d'examens de la médecine du travail et d'examens d'aptitude en vue de la participation à une prochaine mission. Les militaires souffrants peuvent toujours se présenter à la *travel clinic* de l'hôpital militaire par l'intermédiaire du Centre médical régional.

Richtlijnen ter preventie van tropische aandoeningen, zoals leishmaniasis, maken daarvan deel uit. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de preventiemaatregelen voor malaria ook effectief zijn voor de preventie van leishmaniasis. De follow-up van militairen zonder klachten gebeurt enerzijds ter gelegenheid van de arbeidsgeneeskundige onderzoeken en anderzijds tijdens de eerstvolgende geschiktheidsonderzoeken voor deelname aan een operatie in het Centrum voor Medische Evaluatie, het CME, van het Militaire Hospitaal waarin ook wordt gevraagd naar lichamelijke en psychische klachten opgetreden na een vorige zending.

Le suivi varie en fonction de la mission et le médecin sera plus attentif à certaines plaintes afférentes à la mission.

Militairen met klachten kunnen steeds via het Regionaal Medisch Centrum, het RMC, terecht bij de travelkliniek van het militair hospitaal in Neder-over-Heembeek.

De follow-up verschilt van de ene zending tot de andere. Dit heeft in essentie te maken met theatergebonden risicofactoren.

Daarenboven kan de onderzoekende arts zijn anamnese sturen en meer aandacht hebben voor bepaalde mogelijke zendingsgelateerde klachten, afhankelijk van het type zending.

La leishmaniose cutanée est une infection de l'épiderme qui disparaît souvent sans aucun traitement. La forme viscérale de la maladie provoque l'infection des

Cutane leishmaniasis, een infectie van de huid, is een aandoening die vaak zelflimiterend is zonder behandeling.

De viscerale vorm van leishmaniasis, de infectie van inwendige organen, kent een gecompliceerder verloop.

Tot nu toe is er binnen de medische component van Defensie nog geen enkel geval van cutane of viscerale leishmaniasis vanuit Afghanistan.

Een survey werd gedaan bij alle infectiologen die werken in de Belgische burgercentra, om na te gaan of zij de diagnose van de ziekte hebben gesteld bij militairen die in Afghanistan tussen 2000 en nu waren ontplooid.

organes internes et son évolution est plus complexe.

Cette infection n'a été constatée chez aucun militaire belge.

Tot op heden werden ons geen gevallen gerapporteerd.

05.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik heb geen verdere vragen. Ik ben gerustgesteld.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mevrouw Gerkens is niet aanwezig om haar vraag nr. 6000 te stellen.

06 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de nieuwe bestemming voor de militaire citadel in Diest" (nr. 6014)

- de heer Theo Francken aan de minister van Landsverdediging over "de herbestemming van de citadel in Diest" (nr. 6490)

06 Questions jointes de

- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "la nouvelle affectation de la citadelle militaire de Diest" (n° 6014)

- M. Theo Francken au ministre de la Défense sur "la réaffectation de la citadelle de Diest" (n° 6490)

06.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, na het vertrek van het eerste bataljon para uit Diest moet er gezocht worden naar een alternatieve bestemming voor de militaire Citadel. Dat is cruciaal voor de verdere ontplooiing van Diest.

06.01 Annick Ponthier (VB): Après le départ du premier bataillon de parachutistes de Diest, il conviendra de trouver une nouvelle affectation au site militaire de La Citadelle.

De procedure tot onteigening voor openbaar nut is opgestart. Diest zou actief op zoek zijn naar een projectontwikkelaar die een project wil voorleggen dat aansluit bij de ambitie van de stad.

Est-il exact que ce site pourrait accueillir les forces spéciales, qui quittent Heverlee? Le ministre pourrait-il nous fournir des précisions à ce sujet?

Begin september kreeg Diest ook het peterschap van de Special Forces Group, het elitekorps van het Belgisch leger. Die eenheid is momenteel in Heverlee gekazerneerd maar zou daar onvoldoende ruimte hebben. Het karakter van hun opdrachten heeft ook discretie nodig. Ook dat ligt moeilijker in Heverlee. Nu doen er geruchten de ronde als zou Diest in aanmerking komen voor een eventuele herlocalisatie.

Kunt u de geruchten dat de militaire Citadel in Diest hiervoor in aanmerking zou komen bevestigen? Zo ja, kunt u dat verder toelichten?

Bevestigt u dat de eenheid van de Special Forces Group in Heverlee over onvoldoende ruimte beschikt? Zo ja, wordt er nagedacht over een aanpassing of een herlocalisatie? Graag verdere toelichting.

De **voorzitter**: Weten de collega's van de heer Francken niet waar hij is? Hij was hier net.

06.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de heer Francken moest naar de commissie voor de Volksgezondheid.

De **voorzitter**: Dat is dan jammer. Het woord is aan de minister.

06.03 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, het transformatieplan voor Defensie van eind 2009 voorziet dat de Special Forces Group verhuist naar Heverlee. Momenteel worden de nodige aanpassingswerken uitgevoerd aan de gebouwen in Heverlee, conform de noden van de eenheid. Deze werken zullen eind maart 2012 beëindigd zijn. De volledige verhuis wordt beëindigd voor midden mei 2012. De eenheid zal over voldoende ruimte beschikken. De verhuis vindt plaats zoals gepland. Een eventuele herlokalisatie van de eenheid of een militair hergebruik van de site in Diest is niet aan de orde. De eenheid neemt evenwel de tradities van het eerste bataljon parachutisten over. Momenteel is er overleg aan de gang tussen de eenheid en de stad Diest om het peterschap van de eenheid over te nemen.

De haalbaarheidsstudie voor de nabestemming van de militaire Citadel is afgerond door het studiebureau dat werd aangesteld door het provinciebestuur. Ze wordt nu ter goedkeuring voorgelegd aan de bestendige deputatie en aan het college van burgemeester en schepenen te Leuven. Uit deze studie is gebleken dat de militaire Citadel een groot ontwikkelingspotentieel heeft en zeker een meerwaarde biedt voor de stad en haar hele omgeving. Het definitieve rapport van de haalbaarheidsstudie is voorgesteld en toegelicht door het studiebureau aan de stuurgroep onder voorzitterschap van de provincie op vrijdag 7 oktober 2011.

Het betreft een haalbaarheidsstudie en geen masterplan.

Over de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan door de daartoe bevoegde autoriteit heeft Defensie voorlopig geen nadere informatie.

De site is nog niet aan de FOD Financiën overgedragen, omdat de juiste afbakening van het deel dat de stad Diest en van het deel dat het Agentschap Natuur en Bos zal verwerven, nog niet volledig is afgerond. De venale waarde van beide voormelde delen is van deze afbakening afhankelijk.

De Staat heeft de intentie om via de minnelijke onteigeningsprocedure de citadel zelf en de toegangswegen tot de citadel te verwerven. De gemeenteraad zal ter zake binnenkort een definitief standpunt kunnen innemen. Het Agentschap Natuur en Bos heeft de intentie om via een minnelijke onteigeningsprocedure de omliggende gronden van de citadel te verwerven.

06.03 **Pieter De Crem**, ministre: Le plan de transformation de la Défense de fin 2009 prévoyait un déménagement du *Special Forces Group* à Heverlee, où des travaux d'adaptation sont actuellement effectués. Le déménagement complet doit être terminé pour la mi-mai 2012. Une réinstallation ou une réutilisation militaire du site de Diest n'est donc pas à l'ordre du jour. En revanche, la ville de Diest et l'unité se concertent effectivement en vue de la reprise du parrainage de l'unité.

Le bureau d'études désigné a terminé son étude de faisabilité relative à la future affectation de La Citadelle. Cette étude va à présent être soumise à l'approbation de la Députation permanente de la province du Brabant flamand et du Collège des bourgmestres et échevins de Louvain. Il apparaît que La Citadelle conserve un potentiel de développement élevé. Le rapport définitif de cette étude de faisabilité a été présenté le vendredi 7 octobre 2011 au groupe de pilotage, sous la présidence de la province.

Pour le moment, la Défense ne dispose pas de plus amples informations sur le plan d'aménagement du territoire. Le site n'a pas encore été cédé au SPF Finances parce que la partie appartenant à la ville de Diest et celle de l'*Agentschap Natuur en Bos* n'ont pas encore été totalement bornées. L'État souhaite acquérir lui-même la citadelle et les voies d'accès par le biais d'une procédure d'expropriation amiable. Le conseil communal doit s'exprimer sous peu à ce sujet. L'*Agentschap Natuur en Bos* souhaite acquérir les terrains adjacents par le biais d'une procédure d'expropriation amiable.

06.04 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, ik onthoud uit uw antwoord inzake de Special Forces Group in Heverlee dat, gezien de

aanpassingswerken die op het huidige moment reeds zijn gedaan en nog zullen worden gedaan, geen herlokalisatie naar Diest of naar eender zal zijn.

Dat er in Heverlee voldoende ruimte zal zijn, stelt mij enigszins gerust. Het gaat immers over een specifieke eenheid.

De rest van het dossier zullen wij verder opvolgen, zowel in het gemeentebestuur als in de provincieraad van Vlaams-Brabant.

Ik dank u voor uw antwoord.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

Le **président**: M. Moriau transforme sa question orale n° 6026 en question écrite.

De **voorzitter**: De heer Moriau zet zijn vragen nrs 6026 et 6179 om in schriftelijke vragen.

06.05 Patrick Moriau (PS): Monsieur le président, Je transforme mes deux questions, n° 6026 et n° 6179, en questions écrites pour faire avancer les choses. Il n'y a pas de degré d'urgence. J'espère que le ministre me répondra rapidement, puisque je fais preuve de vouloir terminer au plus tôt la réunion.

06.06 Pieter De Crem, ministre: Certainement, monsieur le président. Monsieur Moriau, je peux d'ailleurs vous transmettre les réponses dès à présent.

De **voorzitter**: We moeten natuurlijk wel binnen de regels van het spel blijven. Als die vraag een schriftelijke vraag wordt moeten alle leden dat kunnen terugvinden in het Bulletin van Schriftelijke Vragen en Antwoorden.

U mag ze geven, ik heb daar geen probleem mee. Maar eerlijkheidshalve zou het eigenlijk niet mogen.

Ofwel is het een mondelinge vraag en dan neemt iedereen daar nu kennis van, ofwel is het een schriftelijke vraag en dan wacht iedereen op de publicatie.

06.07 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, je propose de déjà remettre les réponses à M. Moriau. D'une manière ou d'une autre, elles seront reprises dans le Bulletin...

Le **président**: Dans un mois, monsieur le ministre.

Dat is toch geen collegiale manier van werken. Dan moet u het antwoord aan iedereen doorsturen.

06.08 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, je m'incline.

De **voorzitter**: Ik kan er ook niks aan doen. Ik moet hier de kerk in het midden houden.

06.09 Patrick Moriau (PS): Monsieur le président, une remarque: ce n'est pas la première fois que les choses se déroulent ainsi.

07 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de vervanging van de F-16-vliegtuigen" (nr. 6045)

- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke aankoop van F-35-toestellen" (nr. 6049)

- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de vervanging van de F-16-vliegtuigen" (nr. 6055)

- de heer Denis Ducarme aan de minister van Landsverdediging over "de vervanging van onze F-16's" (nr. 6667)

07 Questions jointes de

- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "les remplacements des avions F-16" (n° 6045)

- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "l'éventuel achat de F-35" (n° 6049)

- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les remplacements des avions F-16" (n° 6055)

- M. Denis Ducarme au ministre de la Défense sur "le remplacement de nos F-16" (n° 6667)

07.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, uit een diplomatiek bericht gepubliceerd op de website van WikiLeaks, zou blijken dat u op 16 oktober 2009 in een gesprek met de Amerikaanse ambassadeur Howard Gutman gepolst hebt naar de mogelijkheid de F-16 op termijn te vervangen door de Amerikaanse F-35 Lightning II.

In het gepubliceerde document maakt u duidelijk dat u beseft dat het te laat was om als partner in het Joint Strike Fighter Project te stappen. Een "off the shelf"-aankoop van de jager zou wel tot de mogelijkheden behoren.

Andere bronnen zeggen dat u naar Lockheed in Fort Worth, Texas bent gegaan, en in de laatste week van september naar Crystal City.

Mijnheer de minister, kunt u hier meer uitleg over geven? Wordt de F-35 beschouwd als een realistische piste? Wordt er ook aan alternatieven gedacht? Hebben er soortgelijke gesprekken plaatsgevonden met andere ambassadeurs of vertegenwoordigers?

Welke piste beschouwt Defensie als het best haalbaar? Hoeveel toestellen meent Defensie nodig te hebben om de F-16 te vervangen?

07.01 Karolien Grosemans (N-VA): Il ressort d'informations diplomatiques divulguées sur le site internet WikiLeaks que le 16 octobre 2009, lors d'une entrevue avec l'ambassadeur américain Howard Gutman, le ministre s'est enquis de la possibilité de remplacer à terme les F-16 par des avions américains F-35 Lightning II. Le ministre réalisait qu'il était trop tard pour entrer comme partenaire dans le programme *Joint Strike Fighter*. D'après d'autres sources, le ministre se serait rendu chez Lockheed à Fort Worth, au Texas, puis à Crystal City pendant la dernière semaine de septembre.

Le F-35 est-il considéré comme une piste réaliste? Des solutions de rechange sont-elles aussi envisagées? De combien d'avions la Défense estime-t-elle avoir besoin pour remplacer les F-16?

07.02 David Geerts (sp.a): Mevrouw Grosemans heeft de vraag al ingeleid. Het is natuurlijk gevaarlijk een gsm te hebben die getraceerd kan worden, waardoor men weet waar een minister overal geweest is.

Mijnheer de minister, klopt het dat u in 2009 de intentie naar voren geschoven hebt die toestellen off the shelf te kopen? Is dat onderzocht door de defensiestaf?

Hoelang zullen de huidige F-16-toestellen nog voldoen aan de vereiste standaarden? Is er een update mogelijk? Zo ja, wat is de kostprijs daarvan? Wat is de geschatte aankoopprijs van een F-35?

07.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, er is blijkbaar een gesprek geweest tussen u en de Amerikaanse ambassadeur, reeds in 2009, waarin de vervanging van de F-16 en de mogelijke rol van de F-35 aan bod gekomen is.

De F-16's zullen natuurlijk eerst op een of andere manier uit dienst moeten worden gehaald. Het debat moet dus voorbereid worden. Kennis van de timing is immers noodzakelijk.

07.02 David Geerts (sp.a): Est-il exact qu'en 2009, le ministre a eu l'intention d'acquérir des avions F-35 disponibles sur le marché? Quel est le prix d'achat du F-35? Pendant combien de temps encore les actuels F-16 satisferont-ils aux normes requises? Une modernisation est-elle possible?

07.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Quel est l'échéancier pour le remplacement des F-16? Quand la Défense devra-t-elle entamer l'examen des successeurs possibles et opérer une sélection parmi les candidats? Pourquoi le ministre soutient-il

Ten eerste, wanneer moet Defensie starten met de studie van de bestaande opvolgers en een selectie maken uit de kandidaten?

Ten tweede, bent u van mening dat België de huidige capaciteit inzake gevechtsvliegtuigen moet handhaven?

Ten derde, engageert u zich ertoe – indien u nog minister van Defensie bent of lid van een meerderheidspartij – het debat ter zake in een zo vroeg mogelijk stadium naar het Parlement te brengen? Ik meen dat die beslissing toch een breed maatschappelijk en parlementair debat noodzaakt.

Ten vierde, welke vormen van samenwerking tussen de Europese lidstaten inzake pooling and sharing van gevechtsvliegtuigen worden op het ogenblik onderzocht?

Ten vijfde en tot slot, vanwaar uw uitgesproken steun aan de F-35? Hebt u het in uw gesprekken met de ambassadeur ook over andere toestellen gehad die in aanmerking komen om de F-16 op te volgen indien ons land beslist de capaciteit aan gevechtsvliegtuigen te handhaven?

07.04 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, je ne souhaite pas savoir avec quel ambassadeur vous passez vos soirées.

Le dossier du remplacement des F-16, que j'ai déjà abordé avec vous sans obtenir de réponse, revient en commission avec une forme d'insistance. Il est intéressant de vous voir mis sous la pression de parlementaires qui souhaitent obtenir quelques réponses quant à une exigence essentielle sur laquelle nous devons réfléchir.

En dépit de ses 30 ans, le F-16 est une remarquable plate-forme de combat dotée de l'équipement électronique et des armements les plus modernes du marché. L'avion est d'une polyvalence extrême, capable d'assurer la dissuasion, la maîtrise d'un espace aérien, l'appui au sol sous forme de bombardement et même la reconnaissance. Il est équipé des plus puissants moyens de communication, de contre-mesures électroniques performantes et de senseurs de toute nature qui lui permettent d'agir par tous les temps.

Hélas, le concept qui a prévalu pour l'acquisition du F-16 - prospective, planification, coopération multinationale - semble révolu. La plus grande force du programme multinational F-16 réside dans la répartition proportionnelle des charges budgétaires entre les partenaires. Le nombre d'appareils de la coalition étant encore d'environ 700, nous ne devons même pas payer 10 % du coût des études des modifications actuelles. Il semble évident que lorsque les partenaires abandonneront le F-16, le coût de la survie de la flotte deviendra prohibitif pour le budget de la Défense belge et cette capacité de la plus haute intensité ne restera disponible que pendant quelques années.

Il y a quelques mois à peine, je souhaitais organiser une réflexion sur la question du successeur du F-16 avec la participation de la Défense belge et du monde industriel. Vous m'aviez répondu que la Défense ne pouvait participer à un tel événement "parce qu'elle maintient à

explicitement le F-35? Le ministre estime-t-il que la Belgique doit maintenir sa capacité actuelle en matière d'avions de combat? S'engage-t-il, dans l'hypothèse où il serait toujours ministre de la Défense, à tenir ce débat au Parlement dans les meilleurs délais? Des formules de coopération entre les États membres européens sont-elles examinées pour le moment?

07.04 Denis Ducarme (MR): Hoewel de F-16's al 30 jaar in dienst zijn, blijven ze uitstekende gevechtsmachines, die uitgerust zijn met de meest geavanceerde elektronische apparatuur en wapens. Deze toestellen zijn bijzonder veelzijdig en beschikken over krachtige communicatiemiddelen, efficiënte ECM-systemen en allerlei sensoren.

De kracht van het multinationale F-16-programma lag tevens in de evenredige verdeling van de lasten tussen de partners. Nu hun vervanging aan de orde is en men voor een ander toestel zal opteren, zullen de kosten voor de Belgische strijdkrachten de pan uit rijzen.

Ongeveer een jaar geleden heb ik u gevraagd of men geen overlegronde tussen Defensie en de bedrijfs wereld zou kunnen organiseren over de kwestie van de opvolger van de F-16. U heeft me toen geantwoord dat Defensie daaraan niet kon deelnemen omdat ze zorgt voor de instandhouding van haar F-16-vloot. Ik deel uw visie, maar wat zullen we later doen? Andere landen die over F-16's beschikken, hebben geopteerd voor het F-35-

niveau sa flotte de F-16". Je vous annonce aujourd'hui que j'organiserai, dans les mois qui viennent, un colloque sur cette question.

Je partage votre vision sur ce point, mais que ferons-nous après? D'autres pays qui possèdent le F-16, comme les Pays-Bas, le Danemark ou la Norvège, se sont inscrits dans le programme F-35. Qu'attend la Belgique pour entamer sa réflexion? Où en sommes-nous?

Je n'ai personnellement pas d'a priori (F-35, Gripen, Eurofighter Typhoon, Rafale, etc.). Ma seule exigence est celle du temps, car il est temps! C'est une question qui se pose aujourd'hui car le matériel de pointe de la Composante Air se trouve à un moment charnière: entre 2018 et 2025, le F-16 sera en fin de vie après 45 ans de service.

Au-delà, il faut bien entendu considérer les retombées de ces investissements sur les emplois civils. Aujourd'hui encore, des firmes qui travaillent sur la technologie F-16 bénéficient de retombées économiques non négligeables. Un investissement militaire bien pensé et bien programmé a un impact notable sur l'emploi à haute valeur ajoutée et, à long terme, sur l'industrie civile. C'est un élément à tenir en considération.

Certains pays ont entamé la démarche, comme les Pays-Bas qui sont entrés dans le programme du F-35; ils bénéficieront d'avantages quant à l'évolution du modèle qu'ils acquerront, sans devoir payer par la suite, comme ce sera sans doute notre cas.

Question simple: où en sommes-nous? Quels sont vos projets et vos attentes, monsieur le ministre, dans le cadre de la négociation des accords du prochain gouvernement, essentiels pour le maintien de l'excellence de notre armée de l'air?

07.05 **Minister Pieter De Crem:** Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, niet alle vragen die gesteld zijn, zijn vragen die betrekking hebben op lopende zaken. Er wordt trouwens verwezen naar een gesprek dat van de fameuze Wikileakstapes zou zijn gekomen. Het is ook niet de gewoonte om in te gaan op dergelijke gesprekken. Maar goed, ik zal in mijn antwoord een vorm van guideline meegeven.

Conformément au plan directeur de 2003, au plan de la finalisation de la transformation et aux normes internationales opérationnelles, la flotte F-16 a été tenue à niveau dans le cadre de la coopération internationale du Multinational Fighter Program (MNFP), dans lequel la Belgique, les Pays-Bas, le Portugal, le Danemark et les États-Unis sont représentés. En ce moment, tous les pays du MNFP envisagent l'utilisation opérationnelle de leur flotte F-16 bien au-delà de l'année 2020.

Pour garantir le maintien des capacités opérationnelles de ce type d'avion jusque-là, ils ont élaboré une approche commune. La configuration des F-16 chez nos partenaires européens du MNFP est conçue pour 8 000 heures de vol. En se basant sur cette durée de vie et sur le profil d'utilisation actuel de la flotte belge, la Défense considère qu'un *phasing out* graduel des avions F-16 aura lieu à partir de 2023.

programma. Waarop wacht België nog om een standpunt te bepalen? Hoever staan we daarmee? Het is hoog tijd om erover na te denken, want er zullen ingrijpende beslissingen moeten worden genomen over de geavanceerde apparatuur van de Luchtcomponent: tussen 2018 en 2025 zal de F-16 het einde van zijn levensduur bereiken.

Daarnaast moet men het effect op de werkgelegenheid in de sector, ook de civiele industrie, in beschouwing nemen. Sommige landen die al in het F-35-programma gestapt zijn, genieten voordelen op dat model, zonder dat ze daar achteraf voor moeten betalen, terwijl België dat waarschijnlijk wel zal moeten doen. Welke projecten en perspectieven zou u, in het kader van de regeringsonderhandelingen, graag meegeven om het uitstekende niveau van onze luchtmacht te handhaven?

07.05 **Pieter De Crem, ministre:** Certaines questions ne relèvent pas des affaires courantes. Par ailleurs, ce n'est mon habitude de m'étendre sur des conversations publiées par WikiLeaks.

Het aantal F-16-toestellen werd conform de internationale normen op peil gehouden in het kader van het Multinational Fighter Program (MNFP). De aan het MNFP deelnemende landen zouden de F-16's willen blijven gebruiken tot na 2020. Zij hebben een gemeenschappelijke aanpak uitgewerkt waarmee de operationele capaciteiten van het vliegtuig kunnen worden gehandhaafd. De F-16's in onze Europese partnerlanden zijn ontworpen om 8 000 vliegreuren te kunnen uitvoeren. Defensie gaat

La transition vers une nouvelle génération d'avions de combat exige un délai de préparation de huit à dix ans. Ce délai est indispensable pour parcourir le processus d'acquisition, la négociation du contrat, la production des avions – entre trois et quatre ans –, la mise en place de l'entraînement minimal et la préparation opérationnelle pour la mise en service des nouveaux systèmes.

En ce qui concerne le maintien des capacités de combat aérien, nos partenaires privilégiés ont fait certains choix. Les Anglais, les Allemands, les Espagnols et les Italiens ont développé l'Eurofighter Typhoon, qui est déjà en service. La France a opté pour le développement du Rafale et en est le seul utilisateur. Les États-Unis, le Canada, le Royaume-Uni, l'Italie, les Pays-Bas, la Norvège et le Danemark se sont activement engagés dans le programme de développement permanent du F-35 JSF. Cependant, les Pays-Bas et la Norvège ont déjà exprimé leur intention de ne pas se décider sur l'achat de la production en série du F-35 avant 2014.

uit van een graduele *phasing out* van de F-16's vanaf 2023.

De overgang naar een nieuwe generatie gevechtsvliegtuigen zou acht à tien jaar in beslag nemen, als men rekening houdt met de contractbesprekingen, de productie van de vliegtuigen, de minimale opleiding en de operationele voorbereidingen. Onze partners hebben bepaalde keuzes gemaakt om de capaciteiten op het vlak van luchtgevechten op peil te houden. De Engelsen, Duitsers, Spanjaarden en Italianen hebben de Eurofighter Typhoon ontworpen en dit type is al in gebruik. De Fransen kozen voor de Rafale, een type dat alleen door hen wordt gebruikt. De Verenigde Staten, Canada, het Verenigd Koninkrijk, Italië, Nederland, Noorwegen en Denemarken zullen de F-35 ontwerpen, maar Nederland en Noorwegen zullen pas na 2014 beslissen of zij er een groot aantal van willen bestellen.

07.06 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, dat u gesprekken hebt gevoerd, vind ik heel normaal. Ik vind het ook normaal dat u nadenkt over de vervanging.

Ik denk echter dat het debat ook hier moet worden gevoerd. Die denkoefening moet ook in het Parlement worden gehouden. Misschien bestaat de mogelijkheid om daarover een hoorzitting te organiseren. Ik stel het maar voor.

Het gaat toch om een heel belangrijke capaciteit. Persoonlijk denk ik dat we die absoluut moeten vervangen, maar we moeten uiteraard realistisch zijn, gelet op de huidige budgettaire krapte. De bedragen voor de vernieuwing van de F-16's lijken echt waanzin. Ik denk dat we creatieve oplossingen moeten vinden.

Zelf pleit ik opnieuw voor een samenwerking met Nederland. Dat is weer een stap in de richting van een Benelux-leger, waar wij nogal fan van zijn. We zouden bijvoorbeeld F-35-toestellen kunnen leasen van Nederland en vervolgens de kosten van de maintenance, wisselstukken en opleiding delen.

07.07 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, hebt u ook al een idee van de geschatte aankoopprijs?

07.08 Minister Pieter De Crem: Ik kan u alleen maar nee antwoorden.

07.06 Karolien Grosemans (N-VA): Il est normal que le ministre mène des discussions et réfléchisse à propos de ce remplacement, mais cette réflexion doit également être menée au Parlement. Je propose que nous organisions une audition. Pour ma part, je plaide une nouvelle fois en faveur d'une coopération avec les Pays-Bas, qui constituerait une étape vers une armée Benelux.

07.07 David Geerts (sp.a): Le ministre a-t-il déjà une idée du prix d'achat?

07.08 Pieter De Crem, ministre: Non.

De **voorzitter**: Mijnheer Geerts, het zal nog veel debatten vergen, hoeveel geld we daaraan gaan besteden.

07.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik moet zeggen dat ik de piste van een Benelux-leger en -samenwerking wel interessant vind. Ik denk dat een aankoop van een dergelijke grootteorde gecoördineerd moet worden in een ruimer verband, in een Europees verband. We moeten echt naar pooling en sharing gaan op een zo groot mogelijke schaal.

Mijnheer de minister, ik had ook enkele vragen gesteld om te peilen naar uw persoonlijke opvattingen over die vervanging. Kan de F-35 daarin een rol spelen? U hebt daar niet op geantwoord.

Ik hoop alleszins dat we tot een grondig parlementair debat zullen komen, want nogmaals, de bedragen zijn niet min.

Gelet op uw timing, lijkt het toch iets voor een volgende regering. U spreekt over 2023 en we moeten acht tot tien jaar van tevoren beginnen met de voorbereiding. Dan kom ik uit op 2013. Het zal dus allicht een debat worden voor de volgende drie jaar.

07.10 Denis Ducarme (MR): Monsieur le ministre, votre réponse est celle d'un ministre en affaires courantes et il semble que, parfois, cette situation vous satisfait. Vous n'avancez pas ou vous ne faites pas état de votre réflexion sur tel dossier. A contrario, vous faites parfois des déclarations dignes d'un ministre d'un gouvernement de plein exercice. Je pense notamment au dossier de la Libye dont il sera sans doute question tout à l'heure puisque certaines questions portent sur le sujet.

Toujours est-il que vous faites le point de la situation, ce dont je vous félicite!

Cependant, je me pose des questions au sujet de vos déclarations concernant la prolongation de l'utilisation de nos F-16. Pour ma part, sur base des informations dont je dispose, j'émet des doutes quant à cette prolongation au-delà de 2025.

Comme vous l'avez indiqué, une réflexion sera nécessaire compte tenu des délais, mais aussi compte tenu du fait que nous n'avons pas opéré de choix contrairement aux autres pays que vous avez cités. Nous accusons donc un véritable retard en la matière par rapport à ceux qui se sont positionnés sur ce dossier.

Le MR, avec ceux qui le souhaitent, mais aussi avec des industriels belges et étrangers, portera, dans les mois qui viennent, la réflexion concernant le remplacement des F-16. Dans cette perspective, mon groupe se mettra au service du parlement, notamment à l'occasion du colloque que nous organiserons sur le sujet.

Je me dois également de vous dire que le MR portera la question du remplacement des F-16 à la table des négociations. En effet, cela nous semble être une priorité pour l'avenir de notre armée et la niche d'excellence qu'est notre force aérienne à travers les F-16 aujourd'hui, et leurs remplaçants demain.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): L'idée d'une armée Benelux et d'une coopération militaire dans le cadre du Benelux me semble séduisante. Un achat d'un tel ordre de grandeur doit être coordonné dans un cadre plus vaste. Le ministre n'a pas répondu à plusieurs questions relatives au remplacement. J'espère en tout cas que nous pourrions organiser un vaste débat parlementaire, car les montants en jeu sont considérables.

07.10 Denis Ducarme (MR): Op grond van de informatie waarover ik beschik, betwijfel ik of de F-16's na 2025 nog zullen worden ingezet. Er moet hierover worden nagedacht, rekening houdend met de termijnen én met het feit dat we, in tegenstelling tot andere landen, nog geen knopen hebben doorgehakt. We hinken op dat vlak achterop. In de loop van de volgende maanden wil de MR, samen met Belgische en buitenlandse industriëlen, de reflectie over de vervanging van de F-16's op gang brengen. We zullen hierover een colloquium organiseren en zullen deze kwestie op de onderhandelings-tafel brengen. Een en ander is cruciaal voor de toekomst van ons leger, rekening houdend met de specifieke vereisten van onze Luchtcomponent.

08 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het optimaliseren van de militaire infrastructuur" (nr. 6086)

08 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "l'optimisation de l'infrastructure militaire" (n° 6086)

08.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de informatienota bij de begroting 2011 vernemen we dat de voltooiing van de transformatie op een coherentie wijze werd uitgevoerd. Verder wordt gesteld dat het de objectieven van het plan waren om te komen tot eenheden met onder meer een betere infrastructuur. Een van de krachtlijnen van het plan was en is een doorgedreven rationalisatie van de infrastructuur.

Ik heb uw speech gelezen 'Rol van de Belgische Defensie in een hypercompetitieve omgeving' van 30 mei 2011. U zegt daarin dat het plan een ongelooflijk voortreffelijk verloop kent. Dat zijn natuurlijk uw woorden.

Hoeveel kazernes zijn intussen gesloten? Hoeveel zijn er effectief verkocht? Voor hoeveel kazernes is de procedure voor verkoop gestart? Hoelang staan de gesloten kazernes al leeg die nog geen vooruitzicht hebben op verkoop?

Bieden alle momenteel in gebruik zijnde kazernes een correct comfortniveau voor de aanwezige militairen? Dat was een van de voorwaarden in de discussie met de CHOD.

In de oriëntatienota staat ook dat de opbrengsten van de verkoop van de onroerende goederen effectief moet worden aangewend in het departement Landsverdediging zelf. Wat is de totale opbrengst van de kazernes die sinds 1 januari 2008 werden verkocht? Wat zijn de daaraan verbonden saneringskosten?

In welke mate zijn de vrijgemaakte middelen intussen opnieuw geïnvesteerd in de renovatiewerken en resterende infrastructuur?

08.02 Minister Pieter De Crem: Het plan voor de voltooiing van de transformatie van oktober 2009 verloopt inderdaad voorspoedig. In 2010 werden drie kwartieren gesloten: Helchteren, Weelde en Tongeren. Dit jaar werden acht kwartieren gesloten: Diest, Baronville, Ans, Sijsele, Leopoldsborg, het kwartier Moorslede te Leopoldsborg, Ghlin, Brasschaat, Landen, het kwartier Noord. Voor het einde van het jaar komen er nog zeven kwartieren bij: Saive, Leopoldsborg, het kwartier IJzer, Haasdonk, Goetsenhoven, Zeebrugge, het kwartier Knapen, Destelbergen, Bierset, het kwartier Noord.

Alvorens te kunnen verkopen dient de nieuwe bestemming te worden aangegeven op het gewestplan door de daartoe bevoegde autoriteiten. Op sommige locaties dient Defensie nog bodemsaneringswerken uit te voeren.

De Ministerraad heeft beslist om vier van deze sites – Helchteren, Bierset, Weelde en Ans – tijdelijk ter beschikking te stellen voor de opvang van asielzoekers.

Onderhandelingen met gemeenten en andere kandidaat-kopers voor het merendeel van het in totaal achttien kwartieren zijn aan de gang.

08.01 David Geerts (sp.a): En mai 2011, dans son exposé sur le rôle de la défense belge dans un environnement hyper compétitif, le ministre a déclaré que le plan de transformation de l'armée "se déroulait dans les meilleures conditions possibles".

Combien de casernes ont déjà été fermées et/ou vendues? Le confort des casernes encore opérationnelles est-il suffisant? Quel est le produit total de la vente des casernes depuis le 1er janvier 2008? Quelle est la facture des opérations d'assainissement? Dans quelle mesure l'argent perçu est-il investi dans les infrastructures restantes?

08.02 Pieter De Crem, ministre: Le plan de réalisation de la transformation de l'armée se déroule effectivement parfaitement. Trois quartiers ont été fermés en 2010, huit autres depuis le début de l'année et il en reste sept à fermer d'ici à la fin de l'année.

Avant de pouvoir envisager la vente du domaine, une nouvelle affectation doit lui être attribuée dans le plan de secteur. À d'autres endroits, la Défense doit encore effectuer des travaux d'assainissement des sols. Quatre sites – Helchteren, Bierset, Weelde et Ans – sont provisoirement mis à disposition pour l'accueil de demandeurs

Defensie tracht leegstand, verloedering en vandalisme in afwachting van effectieve verkoop zo veel als mogelijk te vermijden.

Indien de toekomstige eigenaar reeds gekend is, bijvoorbeeld indien een gemeente tot de onteigening zal overgaan, wordt een domaniale concessie verleend, zodat een win-winsituatie ontstaat, aangezien enerzijds Defensie geen kosten meer moet dragen voor het beheer van die kwartieren tot de datum van de effectieve vervreemding door de FOD Financiën en, anderzijds de gemeente al het vruchtgebruik heeft. Die procedure geldt momenteel al voor de sites te Landen, Ghlin, Brasschaat en Ans.

De kazernes die behouden blijven, zullen na de uitvoering van het transformatieplan een correct comfortniveau bieden aan de aanwezige militairen, na uitvoering van de noodzakelijke aanpassingswerken. In de periode van 1 januari 2008 tot 1 oktober 2011 heeft de verkoop van de overtollige militaire domeinen een bedrag van afgerond 51 miljoen euro opgeleverd. Voor de bodemsanering van die domeinen werd een bedrag van ongeveer 1,9 miljoen euro uitgetrokken. De uiteindelijke netto-opbrengst van de verkopen zal aldus ongeveer 50 miljoen euro bedragen. Die recettes worden integraal geïnvesteerd in infrastructuurprojecten in de resterende militaire delen van het onroerende patrimonium van Defensie.

d'asile.

La vente de la majeure partie des 18 quartiers fait actuellement l'objet de négociations. Dans l'intervalle, nous tentons d'éviter, autant que possible, les dégradations et l'inoccupation des casernes. Une concession domaniale est accordée lorsque le nouveau propriétaire est déjà connu. Dans ces cas, la Défense ne doit ainsi plus supporter les coûts de gestion des quartiers et la commune reçoit déjà l'usufruit. Cette procédure a déjà été appliquée à Landen, Ghlin, Brasschaat et Ans.

À l'issue de la mise en œuvre du plan de transformation, les casernes qui seront maintenues offriront un niveau de confort correct aux militaires.

Entre le 1er janvier 2008 et le 1er octobre 2011, la vente de domaines militaires surnuméraires a rapporté 51 millions d'euros. Un montant de 1,9 million d'euros a été libéré pour l'assainissement des sols. Le produit est intégralement investi dans l'infrastructure des parties restantes du patrimoine immobilier de la Défense.

08.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

08.03 David Geerts (sp.a): Le produit de la cession de ces 18 casernes est-il déjà connu?

Ik heb nog een bijkomende vraag. U zegt dat er onderling overleg is om 18 kazernes eventueel aan gemeenten en steden over te dragen. Is daarvan begrotingstechnisch al een bedrag bekend? Over welke grootteorde spreken wij?

08.04 Minister Pieter De Crem: Nee, nog niet.

08.04 Pieter De Crem, ministre: Non.

08.05 David Geerts (sp.a): Dan zal ik daarover nog een schriftelijke vraag stellen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*Le développement des questions et interpellations est suspendu de 11.02 heures à 11.17 heures.
De behandeling van de vragen en interpellaties wordt geschorst van 11.02 uur tot 11.17 uur.*

09 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de bezettingsgraad

van de verschillende eenheden" (nr. 6087)**09 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le taux d'occupation des différentes unités" (n° 6087)**

09.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de inleiding van deze vraag is ongeveer dezelfde als die van de vorige vraag. Hier gaat het alleen over de bezettingsgraad van de nieuwe eenheden.

Er werd gevraagd om te komen tot een bezettingsgraad van 100 %.

Mijn vragen zijn zeer concreet. Wat zijn de resultaten van de voorgestelde hervorming met het oog op de bezetting van de verschillende eenheden? Hoeveel procent van de voorziene capaciteit is effectief opgevuld?

Mijnheer de voorzitter, in de schriftelijke neerslag van mijn vraag heb ik de verschillende eenheden opgesomd. Ik ga ermee akkoord dat dienaangaande in tabelvorm wordt geantwoord.

09.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, collega Geerts, de transformatie van Defensie is volop bezig. Het definitieve overzicht kan ik u daarom nog niet geven, maar globaal moet ik u wel zeggen dat voor alle geciteerde eenheden de gemiddelde bezettingsgraad nu 87,64 % bedraagt. Dit is een serieuze verbetering tegenover vroeger. U weet dat dit een van de uitgangspunten was van de transformatie. Terwijl wij heel vaak een bezettingsgraad hadden van nog geen 70 %, is dit nu 87,64 %.

Dit is de voorzetting, de uitvoering en de beëindiging van het transformatieplan dat tegen het einde van dit jaar toelaat om de volledige cijfers voor te leggen die nog een hogere bezettingsgraad met zich zullen meebrengen.

Ik stel voor, voorzitter, deze vraag opnieuw op de agenda van de commissie te plaatsen. Omstreeks 1 december zal men immers een extrapolatie kunnen maken met betrekking tot de definitieve bezettingsgraad op 1 januari.

De **voorzitter**: Dit zal volgens mij niet in dovemansoren vallen.

09.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik stelde deze vraag omdat ik meende dat bijvoorbeeld Heverlee een nieuw gecreëerde eenheid was. Ik meende dat logistieke problemen ertoe leidden dat de effectieve bezettingsgraad in de eenheid van Heverlee slechts 50 tot 60 % bedroeg. Dat is de reden waarom ik een beetje verwonderd ben over dit hoge cijfer. Ik zal de tabellen afwachten om de effectieve toestand op het terrein na te gaan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het personeelsverloop binnen het departement" (nr. 6088)**10 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "la rotation du personnel au sein du département" (n° 6088)**

10.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, we konden

09.01 David Geerts (sp.a): Quels sont les résultats de la réforme en ce qui concerne le taux d'occupation des différentes unités? Quel est le taux d'occupation effectif de la capacité prévue?

Les chiffres par unité peuvent m'être communiqués sous forme de tableau.

09.02 Pieter De Crem, ministre: La transformation de la Défense est toujours en cours. Il ne m'est donc pas encore possible de fournir un aperçu définitif. Le taux d'occupation global moyen s'élève à présent à 87,64 %. Il s'agit d'une amélioration sensible. Le plan de transformation permettra d'atteindre un taux d'occupation encore plus élevé pour la fin de cette année. Je propose de nous pencher à nouveau sur cette question en commission pour le 1er décembre.

09.03 David Geerts (sp.a): Un chiffre aussi élevé m'étonne un peu mais je vais attendre les tableaux.

10.01 David Geerts (sp.a):

vandaag in de krant lezen dat een groot aantal jonge militairen ambtshalve het departement heeft verlaten. De heer Maertens is daarmee in de krant gekomen. Andere vragen over het personeelsverloop vloeien voort uit de verschillende stelsels om tot een vermindering van het effectief te komen zoals u dat destijds in uw beleidsnota naar voren hebt gebracht. Mijn bedenking is dat we het GLC hadden om militairen, weliswaar in een andere functie, langer aan de slag te houden. De systemen die de voorbije legislatuur zijn opgezet gaan daar eigenlijk tegen in.

Hoeveel mensen hebben er effectief gebruik gemaakt van het VOP-stelsel? Hoeveel VOP-plaatsen worden er in 2012 vooropgesteld? Hoeveel militairen hebben er gebruik gemaakt van de loopbaanonderbreking, zowel in het stelsel TALO, de tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking als in het stelsel TAPA, de tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden? Voor mij is het onderscheid belangrijk omdat het verschillende statuten betreft. In het TAPA-stelsel gaan mensen voor één jaar uit het departement zonder enige vorm van inkomen.

Hoeveel mensen zijn er medisch ongeschikt verklaard op basis van de medische commissie MCGR? Hoeveel mensen hebben vrijwillig ontslag genomen? Wat is er de meest voorkomende reden voor? Ik verklaar mij nader. Tal van militairen nemen ontslag omdat zij door het transformatieplan veel verder van hun woonplaats moeten gaan werken. Dat is een vrijwillig ontslag. Dat staat niet in de statistieken maar het is wel belangrijk om te weten welk effect dit heeft, zeker voor volgende herstructureringsplannen. De kritiek van de defensiestaf op de VOP-regeling is dat daardoor veel te veel kennis verloren gaat. Vandaar ook dat men de uitbreiding van de lijst van de essentiële functies naar voren heeft geschoven. Bent u het eens met die kritiek? Zal die lijst verder uitgebreid worden?

10.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, sinds de start van de implementatie van de transformatie 2010 hebben in totaal 1 135 militairen gebruik gemaakt van de vrijwillige opschorting van de prestaties, de zogenaamde VOP-regeling. In 2011 waren dat er 1 366. Voor 2012 wordt het aantal toegestane VOP's op 1 000 geraamd.

In de wet van 22 december 2008 die de VOP-regeling instelde werd reeds een mechanisme van kritische functies ingebouwd, dit om de doelgroep voor de VOP beter af te bakenen door de militairen die een functie uitoefenen waarvoor een specifiek en zeldzaam competentieprofiel vereist is uit te sluiten van de maatregel om zo de continuïteit van de diensten en de operationaliteit te verzekeren. Hierbij werd eveneens bepaald dat deze lijst met kritische functies kon worden aangepast door de koning, wat op voorstel van de defensiestaf gebeurde met het koninklijk besluit van 6 juli 2011 dat de lijst van de kritische functies heeft uitgebreid vooraleer er plaatsen werden opengesteld voor 2012. U weet allemaal over welke functies het gaat.

Wat de tijdelijke ambtsontheffing betreft, hebben sinds 1 januari 2010 in totaal 499 militairen gebruik gemaakt van een zogenaamde TALO,

Apparemment, un grand nombre de jeunes militaires ont officiellement quitté le département. Par ailleurs, il existe différents systèmes visant à réduire les effectifs.

Combien de personnes ont-elles utilisé le système de suspension volontaire des prestations (SVP)? Combien de places SPV sont-elles prévues en 2012? Combien de militaires ont-ils eu recours à l'interruption de carrière, tant dans le système RTEIC que dans le système RTECP? Combien de personnes ont-elles été déclarées inaptes par la commission médicale CMAR? Combien de personnes ont-elles démissionné volontairement? Quel est le motif de démission volontaire le plus fréquent? S'agit-il de militaires qui doivent travailler beaucoup plus loin de leur domicile depuis la mise en œuvre du plan de transformation?

La critique de l'état-major à l'égard du système SVP est qu'il entraîne une perte d'expertise excessive. Le ministre est-il d'accord avec cette critique? La liste des fonctions essentielles sera-t-elle encore élargie?

10.02 **Pieter De Crem**, ministre: En 2010, à partir de la mise en œuvre du plan de transformation, 1 135 militaires ont utilisé le système SVP. En 2011, il y en a eu 1 366. Pour 2012, le nombre de places SVP autorisées est estimé à 1 000. Il a été prévu dès le départ que les militaires exerçant une fonction nécessitant un profil de compétences spécifique et rare n'auraient pas accès à cette mesure. La liste des fonctions critiques pouvait toujours être modifiée par le Roi, ce qui a été le cas avec la publication de l'arrêté royal du 6 juillet 2011.

Depuis le 1er janvier 2010, 499 militaires ont utilisé la possibilité de retrait temporaire d'emploi par interruption de

een tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking of wegens een persoonlijke aangelegenheid. Daarnaast hebben 372 militairen vrijwillig ontslag genomen of bekomen sinds deze datum. Van al deze militairen bevond zich 26 % tussen 21 en 30 jaar, 41 % tussen 31 en 40 jaar en 33 % tussen 41 en 56 jaar. Het vinden van ander werk en een overgang naar de federale politie ambiëren behoren tot de voornaamste redenen om vrijwillig ontslag te nemen.

Ten slotte, wat de medische ongeschiktheid betreft werden in 2000 in totaal 191 militairen medisch ongeschikt verklaard, dit op basis van de beslissing van de Militaire Commissie voor de Geschiktheid en Reform, waarvan 7 van 20 jaar of jonger, 47 tussen 21 en 30 jaar, 29 tussen 31 en 40 jaar en 108 tussen 41 en 56 jaar.

Voor 2011 werden op datum van 20 september 2011 83 militairen medisch ongeschikt verklaard, waarvan 1 van 20 jaar of jonger, 22 tussen 21 en 30 jaar, 9 tussen 31 en 40 jaar en 51 tussen 41 en 56 jaar.

Ik wil nog iets zeggen over de MCGR of de Militaire Commissie voor Geschiktheid en Reform. Er zijn 5 officieren, waaronder 3 geneesheren, die in deze commissie zetelen. Die commissie oordeelt over geschiktheid en ongeschiktheid, maar in bepaalde gradaties. Ofwel is iemand geschikt voor de dienst, ofwel niet. In geval van ongeschiktheid kan dat gaan over ongeschiktheid voor een bepaalde functie maar krijgt de persoon in kwestie een nieuwe functie, het kan gaan over een tijdelijke ongeschiktheid die in functie van de beslissing van de commissie kan lopen over een periode tot 5 jaar of er kan worden overgegaan tot een beslissing die definitieve ongeschiktheid met zich meebrengt. Er is een beroepscommissie, dus iemand die met de beslissing niet akkoord gaat kan hiertegen in beroep gaan. Terzijde, dit kan ook met de beslissing dat men toch geschikt is. Opnieuw zetelen 5 officieren in deze commissie, waarvan 3 geneesheren, maar dan wel andere; het zijn niet dezelfde medici die in de commissie zetelen.

In mijn beleidsnota heb ik een heel duidelijke actie daaromtrent naar voor geschoven, voorzien voor militairen die in operatie of in oefening gingen. Er was ook een heel duidelijke optie genomen om tewerkstelling buiten het departement in geval van ongeschiktheid in verschillende gradaties mogelijk te maken. Ik heb een brief van 25 januari 2010 waarin ik een voorstel doe om de wetteksten daaromtrent te wijzigen, maar gezien de heel specifieke toestand waarin we kort nadien, in de loop van de maand april, zijn terechtgekomen, is het niet meer in deze regering van lopende zaken mogelijk geweest om dit te doen. Men kan dit natuurlijk ook zelf in het Parlement aanklaarten. Er is geen initiatief geweest, maar ik stel voor om dit voorstel te hernemen wanneer er opnieuw een regering met volheid van bevoegdheid voor de Kamer is verschenen. Tot daar mijn bijkomende informatie.

carrière (RTEIC) ou pour convenance personnelle (RTECP). Par ailleurs, 372 militaires ont présenté leur démission volontaire depuis cette date: 26 % d'entre eux avaient entre 21 et 30 ans, 41 % avaient entre 31 et 40 ans et 33 % avaient entre 41 et 56 ans. La plupart des militaires qui démissionnent volontairement le font parce qu'ils ont trouvé un autre emploi ou parce qu'ils ont obtenu leur transfert à la police fédérale.

Au total, 192 militaires ont été déclarés médicalement inaptes. Parmi eux, 7 avaient maximum 20 ans, 47 avaient entre 21 et 30 ans, 29 avaient entre 31 et 40 ans et 108 avaient entre 41 et 56 ans.

Jusqu'à la date du 20 septembre 2011, 83 militaires ont été déclarés médicalement inaptes. Parmi ces militaires, un était âgé de 20 ans ou de moins de 20 ans, 22 étaient âgés d'une vingtaine d'années, 9 étaient des trentenaires et 51 avaient un âge compris entre 41 et 56 ans.

Cinq officiers, dont trois médecins, siègent à la Commission militaire d'aptitude et de réforme. Ils statuent sur l'aptitude et l'inaptitude, aussi bien temporaire que définitive, et attribuent des degrés d'inaptitude. Celles et ceux qui sont jugés inaptes peuvent par exemple se voir attribuer une nouvelle fonction dans un autre service. Les intéressés peuvent interjeter appel contre chaque décision auprès d'une commission de recours où siègent aussi cinq officiers dont trois médecins. Il s'agit bien évidemment d'autres officiers.

Dans ma note de politique générale, j'ai opté explicitement pour un emploi en dehors du département en cas d'inaptitude. En janvier 2010, j'ai proposé des modifications légales mais le gouvernement en affaires

courantes n'a pas eu le temps de les finaliser. Il va sans dire que le Parlement peut prendre une initiative lui-même. Je propose de reprendre cette proposition quand un gouvernement bénéficiant de la plénitude de compétence sera en place.

10.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ook aan de volgende vraag zal u mijn bezorgdheid ter zake merken.

Ik heb tijdens de vakantie het bewuste artikel in het Belgisch militair tijdschrift over de stabilisatie van het effectief gelezen. Wij hebben de problematiek van de personeelscurve hier tijdens de voorbije jaren over de grenzen van meerderheid en oppositie heen al besproken.

Eenzijds werd destijds gesteld dat er te veel oudere militairen waren en dat maatregelen werden getroffen om tot de gezondmaking van de leeftijdspiramide te komen.

Het enige debat dat wij nu en waarschijnlijk ook later moeten voeren, is het debat over de vraag waar de grenzen ter zake liggen. Hoeveel personeelsleden kunnen op de FOD Defensie of in andere statuten binnenkomen?

Mijnheer de voorzitter, het voorgaande is de reden waarom ik mijn vragen heb gecombineerd. Ik wil aan de hand van geüpdatete cijfers tot een fundamenteel debat komen. Ik ga ermee akkoord dat wij bedoeld debat later moeten voeren.

Het is niettemin belangrijk dat de hier vermelde, wetenschappelijke literatuur met de concrete cijfers op het terrein kan worden gecombineerd. Daarom heb ik mijn vragen ingediend, die weliswaar erg tot in de details gaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de rekrutering en attritie van het militaire personeel" (nr. 6089)

11 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le recrutement et l'attrition du personnel militaire" (n° 6089)

11.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, rekrutering en attritie zijn belangrijke aspecten van het personeelsbeleid.

U stelde tijdens een van de commissievergaderingen dat in 2011 1 200 vacatures moeten worden opengesteld, waarvan er in juli 402 effectief werden opgevuld. Dat was logisch, zei u, omdat het zwaartepunt voor het opvullen van vacatures in het najaar ligt, met de jaarlijkse aanwerving van onderofficieren en officieren in augustus. Daarom heb ik medio september deze vraag opgesteld.

Hoeveel vacatures van de voor 2011 opengestelde vacatures zijn op het moment effectief toegewezen?

10.03 David Geerts (sp.a): La problématique de l'effectif de la Défense a été abordée plus d'une fois. Il y a trop de militaires âgés et des mesures ont été prises pour améliorer la pyramide des âges, mais nous devons avoir le courage de nous poser la question de savoir où sont les limites. Combien de membres du personnel peuvent rejoindre le SPF Défense? Je plaide pour un débat fondamental visant à comparer les chiffres concrets à la littérature scientifique sur une pyramide des âges saine.

11.01 David Geerts (sp.a): Lors d'une de nos réunions, le ministre a fait savoir que 1 200 postes doivent être déclarés vacants en 2011 et que les sous-officiers et les officiers sont engagés chaque année en août.

Combien de ces postes vacants ont déjà été pourvus? Combien de postes ont été déclarés vacants au cours des trois dernières années et combien ont été pourvus?

Wat is het concrete resultaat van de aanwerving van onderofficieren en officieren in augustus?

Hoeveel vacatures werden de voorbije drie jaar opengesteld en concreet toegewezen en hoeveel militairen die de voorbije drie jaar postuleerden, zijn vandaag nog in dienst bij Defensie?

Kunt u eenzelfde afzonderlijk overzicht geven voor de plaatsen in het kader van de EVMI? Dan hebben wij een concreet beeld van heel de instroom.

11.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, ik zal concreet antwoorden op de concrete vragen.

Van de 1 200 opengestelde vacatures voor 2011 waren er op datum van 26 september reeds 1 152 toegewezen, waaronder 298 aan kandidaat-onderofficieren en 123 aan kandidaat-officieren.

De voorbije drie jaar werden alle vacatures ingevuld, namelijk 1 175 in 2008, 1 295 in 2009 en 1 293 in 2010.

Van de 1 175 militairen aangeworven in 2008 zijn er nog 628 in dienst. Van de lichting 2009 zijn er nog 806 in dienst. Van de lichting 2010 zijn er nog 831 in dienst.

In verband met de EVMI, er kunnen pas cijfers worden gegeven vanaf 2010, aangezien de vrijwillige militaire inzet pas sinds eind 2009 bestaat. Van de 155 plaatsen die werden opengesteld in 2010, werden er 103 ingevuld, waarvan er 33 nog in dienst zijn als militair van de EVMI en 6 zijn overgegaan naar het beroepskader.

Combien de militaires qui ont postulé au cours des trois dernières années sont encore en service aujourd'hui à la Défense? Comment se déroule l'embauche dans le cadre de l'engagement militaire volontaire (EVMI)?

11.02 **Pieter De Crem**, ministre: 1 152 des 1 200 postes déclarés vacants pour 2011 ont été pourvus au 26 septembre dernier, dont 298 postes aux candidats sous-officiers et 123 aux candidats officiers.

Tous les postes vacants ont été pourvus au cours des trois dernières années, à savoir 1 175 en 2008, 1 295 en 2009 et 1 293 en 2010.

628 des 1 175 militaires engagés en 2008 sont encore en service. Pour les contingents 2009 et 2010, il s'agit respectivement de 806 et 831 militaires.

Les chiffres pour l'EVMI ne sont disponibles qu'à partir de 2010, étant donné que ce service n'a été instauré qu'en 2009. 103 des 155 places vacantes ont été pourvues. 33 militaires sont encore en service et 6 sont passés au cadre professionnel.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Bert Maertens** aan de minister van Landsverdediging over "de herdenking van 100 jaar Grote Oorlog" (nr. 6106)

- de heer **Anthony Dufrane** aan de minister van Landsverdediging over "de voorbereiding van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog" (nr. 6659)

12 **Questions jointes de**

- **M. Bert Maertens** au ministre de la Défense sur "la commémoration du centenaire de la Grande guerre" (n° 6106)

- **M. Anthony Dufrane** au ministre de la Défense sur "les préparatifs de la commémoration de la Première Guerre Mondiale" (n° 6659)

12.01 **Bert Maertens** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in januari van dit jaar heb ik u reeds over dit onderwerp ondervraagd. U kent mijn bekommernis over het project inzake 100 jaar Grote Oorlog. Ik heb uit uw antwoord toen geleerd dat u het

12.01 **Bert Maertens** (N-VA): En réponse à une précédente question à ce sujet, le ministre avait dit qu'il rédigerait un plan

project ook zeer genegen bent en u daarvoor heel veel wil doen.

Mijn vraag toen ging over de toestand van de Belgische militaire begraafplaatsen, onder andere in West-Vlaanderen waar daarnaar een onderzoek is uitgevoerd.

In uw antwoord toen hebt u gezegd dat u voor het tweede semester, dus voor het begin van het nieuwe parlementaire jaar, een actieplan voor de militaire kerkhoven met betrekking tot het onderhoud en de staat van de grafstenen en de infrastructuur van de Belgische militaire begraafplaatsen klaar zou hebben.

U hebt ook verwezen naar een letter of agreement tussen de gewestelijke overheden en de FOD Defensie over de herdenkingsplechtigheden, wat mij zeer benieuwt.

Wij zijn ondertussen bijna november, mijnheer de minister. Daarom wil ik u vragen naar de stand van zaken in beide dossiers? Hoe staat het met uw actieplan? Is dat klaar? Wat staat daar in? Wat zijn de doelstellingen, de timing en de middelen die in het actieplan voor de militaire kerkhoven naar voor worden geschoven? Is het mogelijk om de leden van deze commissie een kopie van het actieplan te bezorgen?

Wat is de stand van zaken van de letter of agreement? Is er al enig contact geweest tussen de Gewesten en Defensie en wat is het resultaat daarvan?

12.02 Anthony Dufrane (PS): Monsieur le ministre, comme vous le savez, 2014 sera une année empreinte d'histoire et surtout de souvenirs. En effet, nous commémorerons les 100 ans de la "Grande Guerre", la Première Guerre Mondiale.

Les préparatifs de la commémoration de la Première Guerre Mondiale sont aujourd'hui lancés. À cette occasion, plusieurs institutions de toute la Belgique organiseront diverses initiatives et ce, avec une visibilité tant au niveau national qu'international. Pour nous, cette commémoration constitue un devoir de mémoire indispensable qui méritera, dès lors, toute l'attention tant de l'État fédéral que des Régions et des Communautés.

En rappelant que la réussite d'une telle activité nécessite une vraie coordination permanente avec les entités fédérées, j'aimerais vous poser plusieurs questions sur les préparatifs de cet événement.

En savez-vous déjà plus sur la teneur exacte de ces commémorations et sur le choix des thèmes/sites géographiques retenus? Comment ces différentes initiatives seront-elles monitorées? Comment s'organiseront la concertation et l'implication de l'État fédéral et des entités fédérées en vue d'élaborer un programme fédéral commun? Comment la concertation avec les autres pays européens s'organisera-t-elle? Enfin, quel est le budget prévu pour la préparation de ces commémorations?

12.03 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, chers collègues, l'État fédéral envisage effectivement d'organiser une commémoration nationale avec une dimension internationale. À cet effet, un coordinateur fédéral a été désigné; il s'agit de M. Jan Breyne.

d'action pour l'entretien des tombes et des infrastructures des cimetières militaires belges. Dans sa réponse, le ministre avait également fait état d'une lettre d'accord concernant les cérémonies de commémoration de la Première Guerre Mondiale, qui devait être signée par les autorités régionales et le SPF Défense.

Qu'en est-il de ces deux dossiers?

12.02 Anthony Dufrane (PS): In 2014 herdenken we het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. De voorbereiding van die herdenking zal in goede banen moeten worden geleid.

Weet u al welke thema's er aan bod zullen komen en welke sites er zullen worden geselecteerd? Hoe zullen het overleg en de samenwerking tussen de federale Staat en de deelgebieden worden georganiseerd? Hoe zal het overleg met de andere Europese lidstaten verlopen? Welke middelen werden er voor dit alles uitgetrokken?

12.03 Minister Pieter De Crem: De federale Staat zal inderdaad een nationale herdenking organiseren, maar dan wel met

Sa mission a été définie comme une tâche de coordination, de profilage, d'inventaire, d'incitation et de facilitation.

Il est également prévu de mettre en place des groupes de travail chargés de développer le concept d'une cérémonie nationale commémorative et d'élaborer la dimension fédérale et le programme de commémoration.

Des concertations seront organisées avec les différentes institutions fédérales, telles que le Musée de l'Armée, les Archives générales de l'État, le Centre d'Études et de Documentation Guerre et Sociétés contemporaines, la Bibliothèque royale de Belgique, le Musée royal de l'Afrique centrale, le BOZAR, l'Institut des Vétérans, l'Institut National des Invalides de Guerre, des anciens combattants et des victimes de guerre, l'Institut géographique national ainsi que d'autres organismes.

Zodoende kwamen in het begin van de maand juli Defensie en het Instituut voor Veteranen, net als vele andere federale instanties, samen voor de belangrijke vergadering onder het voorzitterschap van de heer Breyne. Het doel van de vergadering was de verschillende organisaties aan het woord te laten over hun toekomstige plannen en projecten voor de herdenking van honderd jaar Eerste Wereldoorlog. Vervolgens wordt een globaal federaal actieplan opgesteld. Defensie en het Instituut zullen hun geplande projecten aangaande '14-'18 in het globale federale actieplan inschrijven. Defensie blijft haar steun leveren, operationeel en materieel.

Binnen Defensie wordt er momenteel een actieplan met betrekking tot het in orde maken van de militaire begraafplaatsen uitgevoerd. Dit interne actieplan van Defensie omvat collectieve acties voor het groenonderhoud, de staat van de grafstenen en de infrastructuur van alle militaire kerkhoven in België.

Pour plus de détails quant à l'organisation, au choix des lieux et des thèmes, au budget et aux avancées des groupes de travail, je propose, messieurs Dufrane et Maertens, que vous vous adressiez au premier ministre et au coordinateur fédéral qui ont été chargés de la coordination globale des différentes initiatives fédérales en vue de cette commémoration. Il est cependant clair que la Défense y jouera un rôle très important.

12.04 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de minister, uw antwoord ontgoocht mij, maar u zult dat begrijpen, omdat ik hier nog geen concreet actieplan zie.

Als ik u goed heb gehoord, dan spreekt u over een intern plan bij Defensie. Betekent dit dat wij het niet kunnen inzien?

Het wordt ondergebracht onder de koepel van het globaal federaal actieplan. Ik neem aan, mocht u weten wanneer het af zou zijn, dat u mij dat gezegd zou hebben. Ik zal die vraag dus nogmaals stellen aan

een internationale dimensie. De heer Jan Breyne werd aangesteld als federaal coördinator. Werkgroepen zullen het concept van een nationale herdenkingsplechtigheid ontwikkelen, de federale dimensie uitwerken en het herdenkingsprogramma samenstellen. Er zal tevens overleg worden gepleegd met de diverse federale instellingen.

Dans le cadre d'une réunion organisée en juillet dernier et regroupant des représentants de la Défense, l'Institut des Vétérans et une série d'autres instances fédérales, toutes les organisations ont eu l'occasion de commenter leurs projets concernant la commémoration du centenaire de la Première Guerre mondiale. Par ailleurs, le plan d'action fédéral élaboré parallèlement intègre également les projets de la Défense et de l'Institut des Vétérans. La Défense continue également d'apporter son soutien opérationnel et matériel.

La Défense réfléchit actuellement à un plan d'action concernant le rafraîchissement des cimetières militaires.

Voor meer details over de organisatie van de werkgroepen kan u zich wenden tot de eerste minister en de federale coördinator. Defensie zal een zeer belangrijke rol spelen in die herdenking.

12.04 Bert Maertens (N-VA): Je m'adresserai au premier ministre afin d'obtenir de plus amples informations concernant le plan d'action fédéral.

de eerste minister, zoals ik in het verleden al een aantal keren gedaan heb, helaas zonder resultaat. Ik zal het echter nogmaals proberen, voor hij naar Parijs vertrekt.

12.05 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer Maertens, de werkgroep komt op dit eigenste moment samen onder de auspiciën van de eerste minister.

12.05 **Pieter De Crem**, ministre: Le groupe de travail concerné se réunit en ce moment-même sous les auspices du premier ministre.

12.06 **Anthony Dufrane** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, je ne manquerai pas de sensibiliser les autres acteurs. De plus, je me réjouis d'apprendre que la Défense jouera un rôle important dans l'élaboration de ces "festivités".

12.06 **Anthony Dufrane** (PS): Onze fractie is er geen voorstander van dat de herdenking op één enkele locatie zou plaatsvinden en dat alle middelen daar zouden worden geconcentreerd. Het hele land moet bij de herdenking worden betrokken.

Une simple observation: il est important de ne pas en oublier le côté local. En effet, beaucoup de régions sont impliquées dans l'événement et notre groupe ne souhaite pas que tout se déroule en un seul endroit qui concentrerait tous les moyens. Il s'agit de sensibiliser un nombre maximal de citoyens à cette commémoration; l'entière du territoire belge doit y être associée.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 **Vraag van de heer Theo Francken aan de minister van Landsverdediging over "asielzoekers in militaire sites" (nr. 6154)**

13 **Question de M. Theo Francken au ministre de la Défense sur "les demandeurs d'asile accueillis sur les sites militaires" (n° 6154)**

13.01 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had u graag een vraag gesteld over de asielzoekers in militaire sites. Ik heb gisteren een stevige discussie gehad met uw collega, minister Vanhengel, over de eerste begrotingsaanpassing 2011. Blijkbaar wordt er 2,7 miljoen euro weggehaald van het budget voor de LOI's, de lokale opvanginitiatieven. Dit geld wordt ondergebracht in andere migratie-initiatieven die volgens mij dit jaar nog niet aan de orde zijn of totaal overbodig zijn. In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan de aankoop van een wagen of aan botscans van minderjarigen. Mijn haren rijzen er mij ten berge van!

13.01 **Theo Francken** (N-VA): L'an passé, le gouvernement a annoncé une série de mesures destinées à faire face à la crise de l'asile très grave qu'il prévoyait. Or aujourd'hui, il retire 2,7 millions d'euros aux Initiatives Locales d'Accueil (ILA) pour les donner à d'autres initiatives en matière de migration qui, selon moi, sont pourtant moins pertinentes. Le gouvernement considère apparemment, à tort, qu'il ne sera pas confronté à des problèmes d'accueil au cours de l'hiver prochain.

Blijkbaar is er voor de regering geen opvangcrisis, is er geen probleem. Wij hebben 30 % meer asielzoekers dan vorig jaar en wij hadden er vorig jaar ook 30 % meer dan het jaar daarvoor. Uw regering heeft vorig jaar op 17 september crisismaatregelen aangekondigd, namelijk 2 500 plaatsen in kazernes, 2 000 plaatsen in LOI's en 50 miljoen euro extra voor de asiendiensten om de asielcrisis op te vangen. De asielcrisis woedt heviger en erger dan ooit. Wij hopen met zijn allen dat het een zachte winter wordt. Bij een strenge winter zullen wij hier verschrikkelijke beelden zien en zal er alweer worden gezegd dat men van niets wist en dat het erg is dat zoveel mensen hier op straat in de kou moeten leven.

Des bases militaires supplémentaires seront-elles mises à disposition aux fins de l'accueil des demandeurs d'asile? Quelle est la situation dans les centres d'accueil actuellement aménagés sur des sites militaires? Où en est la procédure engagée par le bourgmestre de Houthalen-Helchteren devant le Conseil d'État en raison du fait que le centre d'accueil local restera

Wat doet de regering? Er wordt 2,7 miljoen euro weggenomen bij de opvang. Blijkbaar is er dus helemaal geen probleem bij de opvang. Er zijn ook nog geen crisismaatregelen aangekondigd ook al is het erger dan ooit.

Mijnheer de minister, ik weet dat het niet evident is om bij Defensie

alsmaar te praten over extra militaire sites om asielzoekers op te vangen. De crisis is echter acuut en nood breekt wet. Soms vergt een asielcrisis ook crisismaatregelen. Die crisismaatregelen komen er echter niet.

Mijn vraag is dus zeer concreet of er extra militaire basissen voor de opvang van asielzoekers zullen komen. U weet, mijnheer de minister, dat ik die mensen liever in een kazerne huisvest dan in een hotel omdat dit, alleen al qua marketing en qua aanzuigeffect, iets verstandiger is.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de huidige asielcentra op militaire sites? Tot wanneer blijven deze open? U weet dat de burgemeester van Houthalen-Helchteren naar de Raad van State is gestapt omdat het asielcentrum langer dan november zal open blijven. Hoe staat het met die procedure? Hebt u ter zake enig nieuws? Zullen de centra langer open blijven? Zo ja, tot wanneer? Komen er extra sites? Over hoeveel plaatsen gaat het dan? Vanaf wanneer en tot wanneer?

Mijnheer de minister, dit is geen politiek spel, maar ik maak mij oprecht zeer grote zorgen over wat wij de komende winter zullen meemaken. Het zal de volgende regering zijn – wij zullen er niet aan deelnemen, wat ik absoluut niet erg vind – die haar verantwoordelijkheid zal moeten nemen. Indien tussen nu en enkele weken geen crisismaatregelen worden getroffen, dan zullen wij in onze grootsteden zoals Brussel, Charleroi en Luik, dramatische toestanden meemaken.

Op de lange duur is de crisisopvang het enige niet-communautaire probleem; dat probleem is even erg in Luik als in Oostende of even erg in Charleroi als in Antwerpen.

Mijnheer de minister, ik wil enkel aangeven dat ik hoop dat de regering zich van het probleem bewust is. Ik hoop ook dat u nog eens met uw diensten kan bekijken wat nog mogelijk is.

13.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, u verwijst naar de beslissing van 17 november 2010 over de opvang van de asielzoekers, via dewelke kazernes ter beschikking werden gesteld. Het ging over de kazernes van Bastogne voor 550 opvangplaatsen, Bierset voor 550 opvangplaatsen, Houthalen-Helchteren voor 550 opvangplaatsen en Weelde voor 512 opvangplaatsen.

Op de Ministerraad van 15 april 2011 werd beslist de reeds getroffen maatregel te versterken, onder meer door de capaciteit van de site te Bierset met 150 opvangplaatsen te verhogen. Tevens werd gevraagd de verhoging van de capaciteit in Helchteren alsook de mogelijkheid tot het oprichten van een nieuw opvangcentrum in Ans te overwegen.

Gelet op de acute opvangcrisis en de aanhoudend hoge instroom van asielzoekers, heeft de Ministerraad op 20 juli bijkomende maatregelen getroffen. Er werd onder andere beslist de transitopvangcapaciteit op een voldoende hoog niveau te houden.

Het centrum van Bastogne zal op de geplande datum, zijnde op 30 november 2011, worden gesloten. Het zal vóór 31 mei 2012

ouvert plus longtemps que prévu?

Si nous n'adoptons pas d'urgence des mesures de crise, toutes nos grandes villes vont de nouveau se trouver confrontées à des situations dramatiques.

13.02 **Pieter De Crem**, ministre: En novembre 2010, il a été décidé de créer des places d'accueil dans un certain nombre de casernes. On a ainsi ouvert 550 places à Bastogne, Bierset et Houthalen-Helchteren et 512 places à Weelde. En avril 2011, la capacité du centre d'accueil de Bierset a été augmentée de 150 places. En outre, une plus grande capacité a été demandée à Helchteren, ainsi que l'ouverture d'un nouveau centre d'accueil à Ans. En juillet 2011, il a été décidé de maintenir une capacité d'accueil de transit suffisamment élevée.

Le centre d'accueil de Bastogne sera progressivement évacué pour le 31 mai 2012. L'accueil est

geleidelijk worden ontruimd. Het gebruik voor opvang van het centrum van Bierset zal tot 31 december 2014 worden verlengd. De capaciteit van Weelde wordt vóór 1 december 2011 tot 300 plaatsen teruggebracht. Het centrum zal vóór 31 mei 2012 geleidelijk worden ontruimd. Het centrum van Houthalen-Helchteren zal op de geplande datum, zijnde op 30 november 2011, worden gesloten. Het centrum zal vóór 31 mei 2012 geleidelijk worden ontruimd.

Er werd sindsdien aan Defensie geen vraag gericht met het oog op bijkomende plaatsen.

Met betrekking tot de andere aspecten van het dossier moet ik u doorverwijzen naar mijn collega's Courard en Wathelet, die beiden bevoegdheid dragen in deze materie.

prolongé à Bierset jusqu'au 31 décembre 2014. À Weelde, le nombre de places d'accueil sera réduit à 300 pour le 1er décembre 2011 et le centre sera peu à peu évacué jusqu'au 31 mai 2012. Le centre d'accueil de Houthalen-Helchteren sera également progressivement évacué pour le 31 mai 2012.

La Défense n'a reçu aucune demande de places supplémentaires. Pour plus d'informations, j'invite M. Francken à se tourner vers les secrétaires d'État compétents en la matière, MM. Courard et Wathelet.

13.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Nieuws is inderdaad dat u ter zake de beslissing hebt genomen om Houthalen-Helchteren te sluiten. Dat zal men daar natuurlijk graag horen. De socialisten daar zullen dat heel graag horen. De menslievende socialisten ginder zullen er verzot op zijn te horen dat het dicht gaat en dat het finaal tegen mei ontruimd moet zijn.

U danst natuurlijk wel een beetje op twee benen. U zegt dat u het zult sluiten, maar ik neem aan dat de laatste asielzoekers pas tegen eind mei 2012 weg moeten zijn. Er komen geen nieuwe asielzoekers meer bij vanaf 1 december 2011. Een echte sluiting is dat natuurlijk niet. U zegt dat u ermee stopt en dat u het geleidelijk zult afbouwen. De finale sluiting is gepland op 31 mei 2012. Zo begrijp ik het goed, neem ik aan?

Ik blijf erbij, mijnheer de minister. Als u dat doet, dan zal de crisis nog veel erger worden. Ik heb zelf Houthalen-Helchteren bezocht. Dat was een zeer interessant bezoek. Als u 2 000 plaatsen wegneemt, waar moeten die mensen dan naartoe? De opvangcrisis zal niet kleiner worden. U stopt ermee, maar de crisis is helemaal niet opgelost. Het probleem zal alleen maar erger worden. Dit is een bom onder het beleid van uw collega's. Ik weet wat u denkt over de heren Courard en Wathelet; u denkt ongetwijfeld hetzelfde over hen als ik. Het is een bom onder hun beleid. Het zal in de regering inslaan als een bom.

Eigenlijk moet ik u proficiat wensen, want u bent verstandig. U gaat ervan uit dat als wij die mensen aan de oren trekken en hen duidelijk maken dat zij iets moeten ondernemen, er finaal misschien toch een beslissing zal worden genomen door de wortel aan te pakken in plaats van te *kurieren am Symptom*. Ik hoop dat u hiermee een schokeffect kunt teweegbrengen.

Ik hoop dat deze regering, en zeker de volgende regering, de asielcrisis effectief bij de wortel zal aanpakken, door de wetgeving te verstrengen, door eindelijk te kiezen voor het wetsvoorstel van de 14 dagen. Andere wetsvoorstellen raken nooit goedgekeurd. Ik hoorde vorige week dat Bart Somers geweldig fier was over zijn wetsvoorstel. Wij hebben dat wetsvoorstel gesteund, maar dat zal het

13.03 Theo Francken (N-VA): La mise en œuvre effective des fermetures annoncées ne ferait qu'aggraver la crise de l'accueil. Où les intéressés devraient-ils, dans ce cas, trouver refuge? Le ministre a lourdement hypothéqué les politiques menées par ses collègues Courard et Wathelet. Par ailleurs, j'espère que le ministre pourra produire un effet de choc qui incitera le gouvernement à s'attaquer à la racine la crise de l'accueil par un durcissement de la législation.

probleem niet oplossen. Dat weet iedereen.

Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat wij elkaar over enkele weken hierover opnieuw zullen spreken, want dit zullen zij niet leuk vinden.

De **voorzitter**: Mijnheer Francken, uw repliek moet korter zijn dan uw vraag.

13.04 **Theo Francken** (N-VA): Ik vraag enige clementie.

De **voorzitter**: Als ik die voor uw vrouwelijke collega al niet toesta, dan kan ik die zeker voor u niet toestaan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

14 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Wouter De Vriendt** aan de minister van Landsverdediging over "de hernieuwde oproep tot een EU-hoofdkwartier" (nr. 6160)

- de heer **Anthony Dufrane** aan de minister van Landsverdediging over "de oprichting van een Europees militair hoofdkwartier" (nr. 6640)

14 **Questions jointes de**

- **M. Wouter De Vriendt** au ministre de la Défense sur "le renouvellement de l'appel à la mise en place d'un quartier général de l'UE" (n° 6160)

- **M. Anthony Dufrane** au ministre de la Défense sur "la création d'un QG militaire européen" (n° 6640)

14.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, de ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, Duitsland, Polen, Italië en Spanje hebben de hoge vertegenwoordiger in september per brief gevraagd een EU-hoofdkwartier voor defensieplanning op te richten in Brussel. Zij vroegen de hoge vertegenwoordiger alle institutionele en wettelijke opties waarover de lidstaten beschikken, te onderzoeken, waaronder de permanente gestructureerde samenwerking.

Was u ervan op de hoogte dat uw collega's dat initiatief zouden nemen? Op zichzelf is het een interessant initiatief, meen ik. Wij hebben hier al vaker gedebatteerd over de integratie van defensie op Europees vlak.

Waarom heeft België die brief niet mee ondertekend? Sluit u zich aan bij de vraag van uw collega's?

Heeft de huidige missie in Libië een impact op de noodzaak aan zo'n hoofdkwartier?

In welke mate is volgens u zo'n hoofdkwartier een duplicatie van de NAVO?

14.02 **Anthony Dufrane** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, en marge de la réunion informelle des ministres des Affaires étrangères, cinq ministres (la Pologne, l'Allemagne, la France, l'Espagne et l'Italie) ont signé une missive destinée à faire pression auprès de la haute représentante de l'Union européenne pour renforcer la politique de sécurité et de défense commune (PSDC).

Cette lettre propose de créer un quartier général européen autonome de conduite et de planification des opérations militaires afin de

14.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): En septembre, les ministres des Affaires étrangères français, allemand, polonais, italien et espagnol ont demandé dans une lettre adressée au haut représentant d'établir un quartier général UE pour la planification de la défense à Bruxelles.

Le ministre adhère-t-il à cette initiative? Pourquoi la Belgique n'a-t-elle pas cosigné cette lettre? La mission en Libye a-t-elle eu une influence sur la nécessité de la mise en place d'un tel quartier général? Dans quelle mesure s'agit-il d'une sorte de copie de l'OTAN?

14.02 **Anthony Dufrane** (PS): In de marge van de informele vergadering van de ministers van Buitenlandse Zaken hebben vijf ministers een brief ondertekend waarmee ze druk willen uitoefenen op de hoge vertegenwoordiger van de EU, opdat ze werk zou maken van een versterkt Europees

développer les capacités de la PSDC.

En effet, actuellement, l'absence d'un QG opérationnel militaire européen affecte l'UE dans sa capacité à avoir une approche globale des crises. Aujourd'hui, il faut attendre une décision politique pour désigner un quartier général opérationnel national compétent pour mener à bien le travail de planification opérationnelle.

Le "club des cinq", comme on le nomme, attend des propositions concrètes l'an prochain, lors de son prochain Conseil des Affaires étrangères, en vue d'aboutir à un résultat pour la fin de l'année 2011.

Monsieur le ministre, quelle est la position de la Belgique par rapport à la proposition de création d'un QG européen? La Belgique envisage-t-elle de se joindre officiellement à la proposition faite par le "club des cinq"? Quel est l'état d'avancement de ce projet? À quelle date ce projet sera-t-il à nouveau abordé en Conseil des Affaires étrangères Sécurité et Défense?

gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid. In die brief wordt voorgesteld een zelfstandig Europees hoofdkwartier op te richten voor het plannen en het leiden van de militaire operaties. Het ontbreken van een Europees hoofdkwartier staat een totaalaanpak van de crises in de weg. Het is nog altijd wachten op een politieke beslissing waarbij een nationaal operationeel hoofdkwartier met de planning wordt belast. De 'Club van Vijf' verwacht concrete voorstellen op de volgende bijeenkomst van de Raad Buitenlandse Zaken en wil tegen eind 2011 resultaat.

Wat is het standpunt van België met betrekking tot het voorstel tot oprichting van een Europees hoofdkwartier? Zal België er zich officieel bij aansluiten? Hoe ver is dat plan gevorderd? Wanneer zal het ter sprake komen op de bijeenkomst van de Raad Buitenlandse Zaken, die verantwoordelijk is voor het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid?

14.03 Minister **Pieter De Crem**: De brief van 2 september 2011 werd ondertekend door de ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, Duitsland, Polen, Spanje en Italië in de marge van de informele vergadering van de Europese ministers van Buitenlandse Zaken in Sopot, Polen.

Betreffende de ontwikkeling van een autonoom Europees operationeel hoofdkwartier sluiten de ministers van Buitenlandse Zaken van Spanje en Italië zich aan bij een eerdere brief die door de ministers van Defensie en de ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, Duitsland en Polen werd ondertekend. Met de brief van 6 december brachten de Weimarlanden een aantal concrete initiatieven naar voren waarmee ze een nieuwe impuls wilden geven aan het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van de Unie. In het bijzonder hield het initiatief de verwezenlijking in van een permanent civiel militair hoofdkwartier voor de Unie, wat geen duplicaat is van de NAVO.

14.03 **Pieter De Crem**, ministre: La lettre a été signée par la France, l'Allemagne, la Pologne, l'Espagne et l'Italie en marge de la réunion informelle des ministres des Affaires étrangères qui s'est tenue le 2 septembre 2011 à Sopot en Pologne. Les ministres des Affaires étrangères espagnol et italien se sont ainsi ralliés à un précédent courrier des ministres de la Défense et des Affaires étrangères français, allemand et polonais dans lequel ils formulaient une série de propositions pour insuffler un nouvel élan à la politique de défense commune de l'Union européenne. L'installation d'un quartier général civil et militaire pour l'Union européenne qui ne serait pas une copie de l'OTAN figure parmi ces propositions.

J'ai personnellement soutenu ces deux initiatives lors de la réunion informelle des ministres de la Défense, le 23 septembre dernier, qui

Tijdens de informele bijeenkomst van de ministers van Defensie in

s'est tenue en Pologne.

J'ajoute en outre qu'à l'occasion de la réunion informelle des ministres de la Défense à Gand, durant la présidence belge de l'Union européenne, notre pays a créé le momentum politique d'une collaboration renforcée entre les États membres dans le but de réaliser un développement optimal des capacités en appui de la politique européenne de sécurité et de défense, le dénommé "Ghent Framework", le "cadre de Gand".

Notre pays, à l'instar de plusieurs autres pays membres, est bien conscient de l'importance d'une coopération civilo-militaire renforcée également en matière de commandement et de contrôle, d'autant plus que ceci représente une particularité unique de l'Union européenne.

De eventuele oprichting van een dergelijk permanent hoofdkwartier moet gezien worden in een bredere context van de herziening van de capaciteiten van de Unie, met name in het domein van de planning en van de leiding van veeleisende en multidimensionele crisisbeheeropdrachten.

Niet alleen de situatie in Libië maar ook de Europese interventie in de Hoorn van Afrika heeft immers aangetoond dat het optimaal zou zijn om te beschikken over een dergelijk Europees civiel-militair ingerichte capaciteit.

Bologna op 23 september heb ik mijn steun toegezegd aan deze twee initiatieven. Daarnaast heeft ons land op de informele bijeenkomst van de ministers van Defensie in Gent, tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap, het politieke momentum gecreëerd voor een betere samenwerking met het oog op de optimale ontwikkeling van de steuncapaciteiten voor het Europese veiligheids- en defensiebeleid, het zogenaamde Ghent framework. Ons land is zich bewust van het belang van een versterkte civiele en militaire samenwerking, ook op het vlak van commando en controle, een uniek kenmerk van de Unie.

La question du quartier général permanent s'inscrit dans le contexte plus large de la révision des capacités de l'Union. La situation en Libye et l'intervention européenne dans la Corne de l'Afrique démontrent que la mise en place d'une capacité à la fois civile et militaire pour la planification et la direction des missions de crise serait une bonne chose.

14.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

14.05 Anthony Dufrane (PS): Monsieur le président, je remercie le ministre pour sa réponse. Au nom de mon groupe, j'insiste sur l'importance de cet élément dans la construction d'une Europe de la défense.

14.05 Anthony Dufrane (PS): Dit antwoord verheugt mij. Namens mijn fractie benadruk ik het belang van dat gegeven in de totstandkoming van een Europese defensie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 6179 van de heer Moriau wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

15 Samengevoegde vragen van

- de heer **Wouter De Vriendt** aan de minister van Landsverdediging over "de verlenging van de operatie 'Unified Protector' in Libië" (nr. 6209)
- de heer **Denis Ducarme** aan de minister van Landsverdediging over "de verdere deelname van België aan de operaties van de coalitie in Libië" (nr. 6668)

15 Questions jointes de

- **M. Wouter De Vriendt** au ministre de la Défense sur "la prolongation de la mission 'Unified Protector' en Libye" (n° 6209)
- **M. Denis Ducarme** au ministre de la Défense sur "la poursuite de la participation belge aux

opérations de la coalition en Libye" (n° 6668)

15.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, de Noord-Atlantische Raad heeft op woensdag 21 september beslist dat het mandaat van de operatie Unified Protector in Libië wordt verlengd met 90 dagen. We zien bijna dagelijks in het nieuws dat de geweldfase nog niet voorbij is en dat de humanitaire tol van dit conflict hoog is.

Zal België blijven meedoen aan deze operatie en met welke middelen? Hoelang zal ons land nog materieel en manschappen inzetten voor de operatie Unified Protector? Hoe motiveert de regering deze verlenging? Waarom werd de beslissing van de Belgische regering niet vooraf voorgelegd aan het Parlement?

De NAVO spreekt over een verlenging. We zitten met een regering van lopende zaken en een van de collega's heeft al gewezen op deze specifieke situatie en het feit dat u dit te pas en te onpas gebruikt als excuus. Ik denk dat er hier sprake was van een verlenging en dat u vooraf naar het Parlement had moeten komen zodat wij ons met een stemming hadden kunnen uitspreken over deze verlenging.

15.02 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, certaines déclarations peuvent poser question concernant la prolongation de notre participation aux opérations en Libye. Le fait de savoir s'il faut continuer nous conduit à deux questions. D'une part, sommes-nous essentiels sur place? Bien entendu. D'autre part, quel est le coût de cette présence? Le Conseil des ministres a décidé de réaliser une évaluation mensuelle de notre participation militaire, laquelle pourrait être revue au cas où il estimerait que la Belgique a rempli sa mission. Nous parlons bien d'une évaluation mensuelle.

Il est donc clair qu'aux yeux du Conseil des ministres, la Belgique ne s'engagera que le temps nécessaire, que "jusque quand il faudra". Monsieur le ministre, certains médias ont repris ces termes en vous les attribuant. Comme le dit M. De Vriendt, compte tenu du fait que nous sommes toujours en affaires courantes, c'est le parlement qui devrait sanctionner cette décision.

Il y a donc un accord du gouvernement sur le budget concernant cette opération qui nécessite des réapprovisionnements en armes, lesquels sont conditionnés à la poursuite de l'intervention belge et pour autant que le stock soit évalué mensuellement. Je fais référence à l'accord du Conseil des ministres du 14 octobre sur le réapprovisionnement des kits à guidage INS/GPS et des détonateurs qui y affèrent pour la flotte F-16.

Pouvez-vous nous donner quelques précisions quant au mandat exact qui vous a été donné par le gouvernement pour la Libye? Comment analysez-vous la situation concernant notre participation? Comment évaluez-vous la nécessité de continuer ou non à participer à cette opération de la manière dont nous le faisons actuellement?

15.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le Conseil de l'Atlantique Nord a décidé le 21 septembre de prolonger de 90 jours le mandat de l'opération en Libye.

Notre pays continuera-t-il à participer à cette opération? Avec quels moyens et pour combien de temps? Comment le gouvernement en affaires courantes motive-t-il la prolongation de notre participation? Pourquoi cette décision n'a-t-elle pas été soumise au préalable au Parlement?

15.02 Denis Ducarme (MR): De verlenging van onze deelname aan de operaties in Libië doet twee vragen rijzen. Is onze aanwezigheid ter plaatse onontbeerlijk? Natuurlijk. Welk prijskaartje hangt er aan die aanwezigheid? De ministerraad heeft beslist onze deelname maandelijks te evalueren. Volgens de ministerraad zal België zich inzetten zo lang dat strikt genomen nodig is. Aangezien we nog altijd een regering van lopende zaken hebben, zal het Parlement die beslissing moeten bekrachtigen.

De regering heeft dus een akkoord bereikt over de middelen die voor die operatie worden uitgetrokken. In het kader van die operatie is er nood aan nieuwe wapenbevoorrading, als gevolg van de verlenging van de Belgische deelname aan die operatie en rekening houdend met de maandelijkse evaluatie van de voorraad.

Welk precies mandaat heeft de regering u in verband met Libië gegeven? Hoe analyseert u de situatie met betrekking tot onze deelname? Hoe evalueert u de noodzaak om onze deelname aan die operatie al dan niet voort te

zetten op de manier zoals dat nu het geval is?

15.03 **Pieter De Crem**, ministre: Collègue Ducarme, en réponse à votre question, le Conseil des ministres du 16 septembre a pris les décisions suivantes.

Premièrement, le Conseil des ministres constate que, malgré les évolutions positives récentes sur le terrain et malgré les attentes que le conflit en Libye prenne rapidement fin, les objectifs des résolutions 1970 et 1973 n'ont, à ce stade, pas été pleinement atteints.

Deuxièmement, le Conseil des ministres s'inscrit dans le projet de décisions qui sera adopté avant la fin de ce mois par l'OTAN de prolonger l'opération Unified Protector sous mandat d'une résolution du Conseil de sécurité de l'ONU, qui exclut une force d'occupation étrangère aussi longtemps que nécessaire, avec la possibilité de mettre fin à l'opération ou d'adapter les capacités fournies, et décide de tenir une évaluation mensuelle de la participation militaire belge, laquelle pourrait être revue au cas où le Conseil des ministres estimerait que la Belgique a rempli sa mission. Le Conseil des ministres continuera à tenir le parlement informé.

Troisièmement, sur le plan budgétaire et conformément à la décision du Conseil des ministres du 21 mars 2011, les coûts seront supportés, le cas échéant, par la provision interdépartementale. Conformément au dossier soumis au Conseil des ministres du 20 juillet dernier, un dossier sera présenté lors d'un prochain Conseil des ministres prévoyant l'octroi de crédits de la provision interdépartementale.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de Belgische betrokkenheid met betrekking tot de operatie Unified Protector is nog ongewijzigd. De volgende Belgische capaciteiten blijven ingezet: de 6 F-16-vliegtuigen met het nodige steunpersoneel opererend vanuit de vliegbasis Araxos in Griekenland, 1 mijnenjager met bemanning voor de kust van Libië, een gemiddelde van 4 militairen in het raam van de AWACS-inzet van de NAVO en het nodige stafpersoneel in de commandostructuur die de leiding heeft over de luchtoperaties van Unified Protector te Poggio Renatico in Italië.

Een van de objectieven van de operatie Unified Protector is de bescherming van de Libische burgerbevolking. Deze wordt nog steeds bedreigd door pro-Kadhafi-troepen die in verschillende gebieden actief blijven. Aangezien de objectieven van de operatie Unified Protector met andere woorden nog niet volledig zijn bereikt, worden de huidige inspanningen voortgezet.

De Noord-Atlantische Raad heeft het mandaat voor de operatie Unified Protector met drie maanden verlengd vanaf 27 september 2011. De situatie en de behoeftes zullen echter

15.03 **Minister Pieter De Crem**: Tijdens de ministerraad van 16 september hebben we vastgesteld dat de doelstellingen van de resoluties 1970 en 1973, ondanks de recente positieve ontwikkelingen in het veld, in dit stadium nog niet volledig werden bereikt. De ministerraad sluit zich aan bij de ontwerpbeslissingen die vóór het einde van deze maand door de NAVO zullen worden goedgekeurd en die in een verlenging van operatie Unified Protector voorzien. Ten slotte heeft de ministerraad besloten om de Belgische deelname maandelijks te evalueren. Die deelname zou kunnen worden herzien als de ministerraad van oordeel is dat België zijn opdracht heeft vervuld.

De ministerraad zal het Parlement op de hoogte blijven houden. Op budgettair vlak zullen de kosten in voorkomend geval gedekt worden door de interdepartementale provisie. Op een van de komende ministerraden zal er een dossier worden ingediend voor de toekenning van kredieten afkomstig van de interdepartementale provisie.

L'implication de la Belgique dans l'opération Unified Protector reste inchangée avec six F-16, un chasseur de mines, en moyenne quatre militaires affectés aux missions AWACS de l'OTAN et le personnel nécessaire au niveau de la structure de commandement des opérations aériennes.

Unified Protector a pour objectif de protéger la population civile libyenne, qui se trouve toujours sous la menace des troupes pro-Kadhafi. L'objectif n'est donc pas encore atteint et il convient dès lors de poursuivre l'effort.

Le Conseil de l'Atlantique Nord a prolongé le mandat de trois mois à

periodiek worden geëvalueerd. België heeft in overeenstemming met het mandaat van de Noord-Atlantische Raad de voortzetting, en dus niet de verlenging, van de operatie bevestigd.

Nous attendons, aujourd'hui, les résultats de la réunion du Conseil de l'Atlantique Nord pour évaluer l'opportunité de poursuivre l'opération Unified Protector.

15.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik herinner mij een mooie discussie in een gemeenschappelijke commissie van Buitenlandse Zaken en Defensie, waarbij ook de eerste minister betrokken was, over het woordgebruik voortzetting of verlenging. De spraakverwarring langs regeringszijde was enorm.

Ik vind dat men het Parlement sinds het begin van deze operatie onvoldoende op de hoogte heeft gehouden maar ook onvoldoende heeft geïnterpelleerd over de al dan niet voortdurende steun aan de operatie in Libië.

Ik zal uiteraard ook een aantal vragen stellen in de bijzondere commissie Opvolging Buitenlandse Operaties, als die snel bijeen zou kunnen komen.

Mijn bekommernis is dat de bescherming van de burgerbevolking in beide richtingen moet gaan.

Er zijn berichten over het gebruik van Gradraketten die zoals u weet niet bijzonder zorgvuldig en precies zijn. Deze raketten worden ook door rebellengroepen in hun laatste offensieven gebruikt.

Er is ook een probleem met betrekking tot de situatie van gewonden. Ik hoop dat de NAVO en u als vertegenwoordiger van de Belgische regering kunnen aandringen op een zeer evenwichtige oefening en dat u ook oog hebt voor de belangen van de burgerbevolking die door eventuele acties van de rebellengroepen kunnen worden geschonden.

15.05 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik ben beschikbaar voor deze commissie, maar ook voor de andere commissie, waarnaar collega De Vriendt heeft verwezen.

15.06 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, je partage votre volonté de voir la Belgique accompagner ses alliés jusqu'au bout de l'opération.

Vous parlez d'une prolongation de trois mois au niveau de l'OTAN. Très bien! Allons jusqu'où il faut aller! Toutefois, dans le cadre de l'exercice du contrôle parlementaire auquel M. De Vriendt faisait allusion, il nous est essentiel de rappeler, pour ce qui concerne la Belgique et en fonction de la décision du Conseil des ministres, que cette prolongation ne vaut pas pour trois mois. En effet, puisqu'il y a

partir du 27 septembre 2011. La situation est évaluée périodiquement. La Belgique a confirmé, conformément au mandat, la poursuite de l'opération et non pas la prolongation.

Met betrekking tot de voortzetting van operatie Unified Protector is het nu wachten op de resultaten van de vergadering van de Noord-Atlantische Raad.

15.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Depuis le début, le Parlement n'a pas été suffisamment tenu au courant de cette opération. J'ai l'intention d'interpeller la commission du suivi des missions à l'étranger à ce sujet. La protection de la population civile doit aller dans les deux sens. Au cours de leurs dernières offensives, les rebelles auraient utilisé des missiles Grad. Les droits de l'homme auraient été violés en ce qui concerne le traitement réservé aux blessés. J'espère que le ministre et l'OTAN se préoccupent également des violations des droits de l'homme commises par les rebelles.

15.05 Pieter De Crem, ministre: Je me tiens à la disposition de cette commission, ainsi que de la commission du suivi des missions à l'étranger.

15.06 Denis Ducarme (MR): Ik ben het met u eens dat België zijn bondgenoten moet kunnen volgen tot het einde van de operatie. Er moet evenwel aan herinnerd worden dat, wat België betreft, de verlenging slechts voor een maand geldig is, aangezien het nut van onze aanwezigheid en onze capaciteiten op financieel vlak

une évaluation mensuelle, elle ne vaut que pour un mois!

L'accompagnement de la Belgique dans la poursuite de l'opération de la coalition en Libye doit être évalué tous les mois. Il s'agit de déterminer si nous sommes encore utiles là-bas mais aussi d'évaluer notre capacité financière à continuer à assumer les opérations en fonction du budget décidé par le Conseil des ministres.

Monsieur le ministre, je suis d'accord que vous vous exprimez à titre personnel sur ce que l'OTAN a décidé et sur la nécessité de voir cette opération de l'OTAN se poursuivre tant que cela s'avérera utile. Toutefois, vous ne pouvez pas le dire au nom du Conseil des ministres parce que ce dernier a décidé d'évaluer mensuellement notre participation et sa continuité à l'avenir.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

16 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de Quick Response Alert" (nr. 6393)

16 Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le Quick Response Alert" (n° 6393)

16.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, het systeem Quick Response Alert (QRA) zorgt ervoor dat verdachte vliegtuigen in het Belgische luchtruim meteen onderschept kunnen worden. Door de gebeurtenissen van 9/11 is QRA opnieuw van levensbelang om de basissen en de vele instellingen die ons land rijk is, te beschermen.

Op de basis van Kleine Brogel staan er permanent F-16's klaar om verdachte vliegtuigen te onderscheppen. U hebt onlangs meegedeeld dat die F-16's gemiddeld vier keer per jaar worden uitgestuurd.

Kunt u een volledig overzicht per jaar geven van het aantal incidenten en interventies door onze luchtmacht sinds 2001?

Welke procedures worden precies gevolgd wanneer een verdacht vliegtuig het Belgische luchtruim binnendringt? Welke handelingen vinden er plaats voor men daadwerkelijk overgaat tot het neerhalen van een vliegtuig?

Met welke instanties werkt Defensie samen voor het onderscheppen van vliegtuigen? Hoe gebeurt op het ogenblik de coördinatie en de samenwerking tussen die instanties?

Ten slotte, hoe verloopt de samenwerking en de coördinatie inzake QRA met onze internationale partners, en in het bijzonder onze buurlanden? Welke evaluatie maakt u van de samenwerking? Op welke vlakken is er nog ruimte voor verbetering?

16.02 Minister Pieter De Crem: De gevraagde gegevens met betrekking tot het aantal luchtincidenten QRA, Quick Response Alert-activeringen, werden in een tabel gegoten. Ik zal de tabel aan de voorzitter van de Kamercommissie bezorgen.

De statistieken van het aantal QRA-activeringen werden sinds 2004 gedetailleerd bijgehouden. Naast de activeringen worden de QRA-

maandelijks worden geëvalueerd.

Ik ben het ermee eens dat u zich op persoonlijke titel uitlaat over de noodzaak om deze NAVO-operatie voort te zetten. Maar u kunt dit niet doen in naam van de ministerraad, want die heeft beslist om onze deelname en de verlenging ervan maandelijks te evalueren.

16.01 Karolien Grosemans (N-VA): Le système *Quick Response Alert* (QRA) assure l'interception immédiate des avions suspects dans l'espace aérien belge. Des avions F-16 sont toujours prêts à décoller de la base de Kleine Brogel pour effectuer ce type de mission.

Depuis 2001, combien d'incidents et d'interventions ont eu lieu? Quelles sont les procédures appliquées lorsqu'un avion suspect pénètre dans l'espace aérien belge? Quelles sont les instances avec lesquelles la Défense coopère pour l'interception des avions? Comment se déroule la coopération avec nos partenaires internationaux et plus particulièrement avec les pays limitrophes? Peut-on encore y apporter des améliorations?

16.02 Pieter De Crem, ministre: Je remettrai au président de la commission un tableau avec des chiffres relatifs aux incidents QRA. Les interventions QRA sont comptabilisées de façon détaillée depuis 2004. En dehors de ces

toestellen ook ingezet ter bescherming van gevoelige topvergaderingen, de zogenaamde *high visibility events*. Die gegevens werden sinds 2001 bijgehouden en worden u bezorgd.

De luchtbewegingen binnen het Belgische luchtruim worden op voortdurende basis vanuit het Control and Reporting Centre in Glons opgevolgd. Als het CRC een verdacht vliegtuig detecteert, zal het de twee F-16-toestellen die hiervoor altijd paraat staan, de opdracht geven om het toestel te onderscheppen. Alle informatie wordt dan via vooraf vastgelegde communicatiekanalen doorgegeven aan de bevoegde nationale en NAVO-autoriteiten, die over de noodzaak en de aard van eventueel dwingende acties zullen beslissen. Dwingende acties tegenover burgertoestellen zullen worden uitgevoerd onder leiding van de Belgische National Government Authority – dat is de minister van Defensie – in samenspraak met de eerste minister en de minister van Binnenlandse Zaken.

De acties kunnen de volgende zijn: het toestel terug op het vooropgestelde traject brengen; het toestel dwingen om ons land te verlaten of om op een van onze vliegvelden te landen; de uitvoering van waarschuwingssignalen om de medewerking van het betrokken toestel af te dwingen. Wanneer er geen twijfel over bestaat dat het toestel voor terroristische doeleinden wordt gebruikt of kan worden gebruikt, kan de National Government Authority beslissen om het toestel neer te halen.

Bij elke onderschepping wordt ook de NAVO-commandoketen op de hoogte gehouden en worden de luchtverdedigingscentra van de naburige landen minutieus op de hoogte gehouden in het geval het incident de Belgische grens overschrijdt. Alle acties worden nauwlettend gecoördineerd met de burgerluchtvaartcontroleagentschappen om het veilige verloop van de interventie tussen het aanwezige vliegverkeer te garanderen.

Wanneer er een vermoeden bestaat van eventuele terroristische intenties of in het geval van een gedwongen landing, zal het crisiscentrum van Binnenlandse Zaken eveneens worden betrokken.

Bij een gedwongen landing wordt de luchtvaartpolitie en het controleagentschap van het vliegveld van bestemming op de hoogte gebracht.

Indien een verdacht toestel de nationale grenzen overschrijdt, kunnen onze QRA-toestellen en die van de buurlanden mee de grens oversteken. Dat gebeurt dan onder het NAVO-commando en tevens, om de continuïteit te verzekeren, tot op het moment dat de nationale QRA-afdeling het incident kan overnemen. Onder NAVO-commando kunnen er echter geen dwingende acties tegenover burgertoestellen worden uitgevoerd.

interventions, certains appareils sont également affectés à la protection de sommets comportant des risques. Ces données sont quant à elles comptabilisées depuis 2001.

Les mouvements aériens au sein de l'espace aérien belge sont surveillés en permanence par le *Control and Reporting Centre* (CRC) de Glons. Lorsque le CRC détecte un avion suspect, il donne l'ordre d'intercepter cet appareil aux deux F-16 prêts à intervenir en permanence. L'ensemble des informations y afférentes sont ensuite transmises aux autorités compétentes nationales et à l'OTAN par le biais de canaux de communication prédéfinis. Ces autorités décident de la nécessité et de la nature d'éventuelles actions contraignantes à mettre en œuvre. Les actions contraignantes visant des appareils civils sont exécutées sous la direction de la *National Government Authority* (NGA) belge, un vocable désignant l'autorité conjointe du ministre de la Défense, du premier ministre et de la ministre de l'Intérieur.

Les actions peuvent consister à faire rentrer l'avion dans la trajectoire prévue, à contraindre l'appareil à quitter notre pays ou à atterrir sur un de nos aérodromes, ou encore, à émettre des signaux d'avertissement visant à forcer la collaboration de l'avion concerné.

Chaque interception est notifiée à la chaîne de commandement de l'OTAN et, dans les cas où l'incident dépasse les frontières belges, les centres de défense aérienne des pays limitrophes sont minutieusement informés.

Toutes les actions sont méticuleusement coordonnées avec les agences chargées du contrôle de l'aviation civile. En cas de soupçon d'éventuelles intentions terroristes ou d'atterrissage forcé, le centre de

crise de l'Intérieur sera également mobilisé. En cas d'atterrissage forcé, la police aérienne et l'agence de contrôle de l'aéroport de destination sont informées.

Lorsqu'un appareil suspect franchit les frontières nationales, nos avions QRA et ceux de nos pays voisins peuvent le suivre. Ces interventions se font sous le commandement de l'OTAN et continuent jusqu'au moment où les forces QRA nationales sont en mesure de prendre l'incident en main. Aucune action contraignante ne peut être effectuée contre un avion civil sous le commandement de l'OTAN.

16.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, bedankt voor uw uitgebreid antwoord. Ik heb geen verdere vragen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

17 Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "het vertrek van militairen naar het buitenland" (nr. 6431)

17 Question de Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "le départ de militaires vers l'étranger" (n° 6431)

17.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, onlangs verscheen een nogal verontrustend bericht in de pers over echtgenotes van militairen die binnenkort voor 4 maanden naar Afghanistan vertrekken. U weet misschien dat zo'n lange afwezigheid op het thuisfront een goede organisatie vraagt binnen het gezin. Het was dan ook altijd gebruikelijk dat de militairen daartoe voor hun vertrek lang genoeg thuis waren om een en ander te regelen.

Tijdens deze dagen echter werden de mannen en/of vrouwen opgeroepen voor voorbereidende en correctiemanoeuvres en dit zonder bepaalde duur. Een goede voorbereiding gebeurde derhalve vrij chaotisch en allesbehalve gezinsvriendelijk. Bovendien lijkt ook de communicatie over een en ander niet van een leien dakje te lopen. Naar verluidt zou de samenwerking tussen de legertop in Brussel en de plaatselijke militaire leiding niet optimaal verlopen.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van deze specifieke toestand? Wat is volgens u als minister de oorzaak hiervan? Bent u van oordeel dat gezinnen die achterblijven recht hebben op een goede voorbereiding en organisatie vooraf? Kunt u begrijpen dat door deze situatie de motivatie om te vertrekken bij de manschappen erg onder druk komt te staan? Welke initiatieven hebt u al genomen of zult u nog nemen om deze toestand te remediëren?

17.01 Annick Ponthier (VB): En règle générale, les militaires qui partent en mission à l'étranger bénéficient d'une période plus calme avant leur départ afin de s'organiser avec leurs familles en prévision de leur absence. Or, les militaires en partance pour l'Afghanistan pour quatre mois n'ont cessé d'être appelés pour des manœuvres de préparation et de correction. On constate également de nombreuses insuffisances en matière de communication.

Le ministre est-il au courant de ce problème? N'est-il pas d'avis que les familles que les militaires laissent derrière eux ont le droit de se préparer correctement à leur départ? Si les préparatifs en vue d'une mission n'accordent pas une place suffisante à l'organisation familiale, la motivation des militaires risque de chuter. Que compte faire le ministre à ce

17.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ponthier, de voorbereiding van de betrokken eenheid naar het buitenlandse opdrachtgebied in Kabul – BELU ISAF 11-10 – is in maart 2011 begonnen.

Op het einde van de voorbereiding wordt in eerste instantie nagegaan of het detachement al dan niet klaar is voor de opdracht.

De zogenaamde MREx, de Mission Readiness Exercise, wordt gevolgd door een CERTEEx of Certification Exercise. Laatstgenoemde oefening zal nagaan of tijdens de voorbereiding de nodige vaardigheden werden behandeld, om daadwerkelijk de opgelegde opdracht veilig te kunnen uitvoeren.

Voormelde twee fases van evaluatie en certificatie onder leiding van de commandant van de lichte brigade vonden in het desbetreffende geval plaats van 12 tot 16 september 2011. Deze periode werd nog gevolgd door één week, gaande van 19 tot 23 september 2011. Het betreft een periode – ik haal aan – “van correctieve maatregelen”.

Die periode is bedoeld om het detachement de mogelijkheid te bieden om bepaalde vaststellingen die werden gedaan tijdens de MREx en de CERTEEx bij te sturen en de te volgen procedures bij te schaven, teneinde de operationele inzet niet in gevaar te brengen, eenmaal het detachement ter plaatse is ontplooid.

Daar niet alle opmerkingen en vastgestelde problemen konden worden weggewerkt binnen de week van 19 tot 23 september, werd er in samenspraak met de detachementcommandant, de commandant van de lichte brigade en de staf van de landcomponent, beslist om in twee dagen extra voorbereiding te voorzien, op 26 en 27 september. Die twee dagen waren voldoende voor de bijkomende training. Op die manier bleef er voldoende tijd om alsnog de kans te bieden aan het personeel om alle nodige voorbereidingen te treffen op familiaal vlak en om volledig voorbereid te kunnen vertrekken voor de opdracht.

Er bestaat geen geschreven richtlijn die in een verlofperiode zou voorzien voor het personeel dat vertrekt op buitenlandse opdracht, een verlofperiode voorafgaand aan het effectief vertrek. Er wordt wel naar gestreefd om in één week verlof te voorzien voor het vertrek. Het is een streven.

In dit specifiek geval, en afhankelijk van het vertrek naar Afghanistan, konden de militairen van het detachement genieten van zes, namelijk van 28 september tot en met 3 oktober, of acht, namelijk van 29 september tot en met 6 oktober, dagen van verlof voor hun vertrek.

17.03 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben het met u eens dat er in normale omstandigheden steeds naar wordt gestreefd, zowel bij de legertop als bij de lokale militaire leiding, dat alles op wietjes verloopt, ook bij de voorbereidingen voor het vertrek naar het buitenland.

In dit geval blijkt echter in de realiteit een en ander te zijn misgelopen, vooral op het vlak van de communicatie, waardoor een aantal mensen misnoegd is.

sujet?

17.02 **Pieter De Crem**, ministre: La préparation de cette mission à Kaboul a débuté dès le mois de mars 2011. À la fin de la préparation, des contrôles sont effectués pour s'assurer que chaque détachement est fin prêt pour la mission. Le *Mission Readiness Exercise* est suivi d'un *Certification Exercise* qui établit si la préparation a été suffisante pour garantir l'exécution de la mission en toute sécurité. Ces évaluations placées sous la conduite du commandant de la brigade légère se sont déroulées du 12 au 16 septembre 2011. Du 19 au 23 septembre, une semaine de mesures rectificatives a suivi, destinée à combler d'éventuelles lacunes dans la procédure.

Étant donné qu'il était impossible de résoudre tous les problèmes au cours de cette semaine, il a été décidé en concertation avec le commandant de détachement, le commandant de la brigade légère et l'état-major de la Composante Terre, d'accorder deux jours de préparation supplémentaires, les 26 et 27 septembre. La sécurité constitue effectivement un élément très important.

Il restait alors suffisamment de temps pour préparer le départ au sein de la famille. L'objectif est d'accorder une semaine de congé avant le départ, mais il ne s'agit pas d'une règle écrite ou d'un droit acquis. En l'occurrence, les militaires ont obtenu six à huit jours de congé avant leur départ.

17.03 **Annick Ponthier** (VB): Je sais que dans le cadre des missions à l'étranger, tout est mis en œuvre pour faire en sorte que tout se passe bien mais, en l'occurrence, plusieurs problèmes se sont posés, en particulier en matière de communication. De telles missions font partie de la vie

Natuurlijk hoort het vertrekken naar buitenlandse missies bij het militaire leven, maar de weerslag op de thuisblijvende partner en kinderen verdient toch ook de nodige aandacht. Ik pleit voor een grondige aanpak van de communicatie tussen de beide partijen.

In het artikel staat dat een militair op missie alleen goed functioneert als hij weet dat op het thuisfront ook alles in orde is.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

18 Question de M. Guy Coëme au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles sur "les commandos belges déployés en République démocratique du Congo" (n° 6437)

18 Vraag van de heer Guy Coëme aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen over "de Belgische commando's in de Democratische Republiek Congo" (nr. 6437)

18.01 Guy Coëme (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, ma question concerne une initiative que je trouverais heureuse si elle se confirmait: il s'agit de l'annonce faite voilà quelque temps de la participation de la Belgique, au travers de son 2e Bataillon Commando de Flawinne, à la formation d'un second bataillon congolais de réaction rapide en République démocratique du Congo.

D'abord, pouvez-vous confirmer cette information?

Si elle se confirmait, je la trouverais nettement positive, surtout par les temps un peu troublés que connaît ce pays. Si elle se confirme, ce déploiement serait, après l'Afghanistan, une mission très importante en matière de formation.

Monsieur le ministre, quels seraient les principaux objectifs de cette formation?

Jusqu'à quand cette mission aura-t-elle lieu?

Comment articuler cette mission dans un contexte particulier, où les États-Unis interviennent également dans la formation de l'armée congolaise via un groupe privé de sécurité américain, le DynCorp, que vous connaissez?

D'autres pays pourraient-ils participer à cette mission?

Quelles seraient les implications logistiques de ce déploiement pour notre armée belge, entre autres par rapport à la MONUSCO?

18.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, cher collègue, la formation des Unités de réaction rapide (URR) cadre dans un plan de restructuration des Forces armées de la République démocratique du Congo (FARDC), et subséquemment de la réforme du secteur de la sécurité au Congo.

Forte de son expérience dans la formation d'un premier bataillon, le fameux 321e bataillon URR, la Belgique s'est engagée à former un deuxième bataillon, le 322e bataillon URR.

En 2009, le 321e bataillon a été engagé à la satisfaction générale pour

des militaires mais ceux qui restent au pays méritent aussi toute notre attention. La communication doit être améliorée. Un militaire ne peut fonctionner correctement que s'il sait que chez lui, tout va bien.

18.01 Guy Coëme (PS): Mijn vraag gaat over de aangekondigde deelname van het Belgische 2de Bataljon Commando's van Flawinne aan de opleiding van een tweede Congolees rapid reaction bataljon in de DRK.

Kan u die informatie bevestigen? Wat zijn de belangrijkste doelstellingen van deze opleiding? Hoe lang zal deze missie duren? Hoe past ze in de bijzondere context, waarin de Verenigde Staten ook deelnemen aan de opleiding van het Congolese leger via een private Amerikaanse beveiligingsonderneming? Zouden andere landen er kunnen aan deelnemen? Wat is de logistieke weerslag van die opdracht voor ons leger, met name wat onze deelname aan MONUSCO betreft?

18.02 Minister Pieter De Crem: De opleiding van de snelle interventie-eenheden (URR) past in het herstructureringsplan van de krijgsmacht van de Democratische Republiek Congo, de FARDC.

Vanuit zijn ervaring met het opleiden van een eerste bataljon (het 321ste bataljon URR) is België een tweede bataljon aan het

lutter contre les insurgés Enyele dans la province de l'Équateur et est actuellement déployé à proximité de Kinshasa.

La formation du 322e bataillon vise, d'une part, à prodiguer à cette unité les aptitudes, les attitudes et les compétences professionnelles nécessaires pour permettre un engagement opérationnel de niveau bataillon et, d'autre part, à maintenir cet engagement opérationnel dans la durée. Il s'agit d'une contribution belge à la volonté congolaise de transformer sa capacité militaire en une armée nationale, professionnelle et citoyenne. Les FARDC transformées contribuent notamment à la stratégie de sortie de la MONUSCO.

Un détachement préliminaire composé de 25 militaires belges a été mis en place le 1er octobre afin de prendre les mesures préparatoires à l'arrivée du bataillon congolais. La formation de celui-ci débutera fin octobre 2011 et se terminera en mars 2012. Cette mission de formation nécessitera la présence en moyenne de 90 militaires belges pendant six mois. Ce contingent s'ajoutera au contingent belge déjà présent en RDC: l'encadrement du 321e bataillon, le coaching du génie FARDC chargé de construire des logements des familles du 321e bataillon et la mission C-130 MONUSCO (22 personnes à Kisangani).

D'autres nations, notamment l'Afrique du Sud et les États-Unis, sont impliquées dans la formation des URR. DynCorp, une compagnie privée basée aux États-Unis, a obtenu un contrat du département d'État visant la formation de jeunes cadres des FARDC. DynCorp n'intervient ni dans les projets de partenariat de la Défense en général, ni dans la formation du 322e bataillon URR en particulier.

La formation de ce bataillon sera dispensée par le deuxième bataillon de commandos. Le personnel nécessaire à l'appui, au ravitaillement, à l'appui médical et aux communications de cette mission sera intégré dans l'effectif cité supra des 90 militaires. Il n'y aura pas d'autre interaction entre le personnel belge déployé à Kindu dans le cadre de la formation du 322e bataillon et le détachement belge qui appuie la MONUSCO à Kisangani. Ce dernier est d'ailleurs placé sous contrôle opérationnel de la MONUSCO.

opleiden (het 322ste bataljon URR). De opleiding van het 322ste bataljon bestaat in het aanleren van de nodige bekwaamheden, attitudes en kennis, opdat het bataljon operationeel wordt en blijft. Zo draagt België bij aan het streven van Congo om zijn militairen om te vormen tot een nationaal beroepsleger. De transformatie van de FARDC past in de exitstrategie van MONUSCO.

Er werd op 1 oktober een eerste detachement van 25 Belgische militairen geïnstalleerd die de komst van het Congolese bataljon zullen voorbereiden. De opleiding van het bataljon zal duren van oktober 2011 tot maart 2012. Deze opdracht vereist de aanwezigheid van 90 Belgische militairen gedurende zes maanden, boven op het Belgische contingent dat al in de DRK aanwezig is.

Er zijn nog andere landen bij de opleiding van de URR betrokken. Een contract voor de opleiding van jonge kaderleden van de FARDC werd toegekend aan DynCorp, een in de Verenigde Staten gevestigde privéonderneming. DynCorp is niet betrokken bij de samenwerkingsprojecten van Defensie, noch bij de opleiding van het 322e URR-bataljon.

De opleiding van dat bataljon zal door het tweede commandobataljon worden verstrekt. Onder de 90 militairen bevinden zal zich het nodige personeel bevinden. Er zal verder geen interactie zijn tussen het in dit kader te Kindu ingezette personeel en het Belgische detachement dat in Kisangani steun verleent aan – en onder het bevel staat van – MONUSCO.

18.03 **Guy Coëme** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, j'avais laissé entendre que je trouvais l'initiative, si elle était confirmée, positive. Je maintiens mon jugement. Nous aurons certainement l'occasion d'en reparler. Il s'agit, selon moi, d'une initiative qui arrive en son heure et qui sera extrêmement utile dans ce pays.

18.03 **Guy Coëme** (PS): Dit initiatief komt net op tijd en zal zeker zijn nut bewijzen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*La réunion publique de commission est levée à 12.23 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.23 uur.*